

Türk Arşivciler Derneği

Arşiv Dünyası Dergisi

The Journal of Archival World

Sayı/Number: 17-18, Sayfa/Pages: 11-45
İstanbul, İlkbahar-Kış/Spring-Winter 2017

ISSN: 2147-2599

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

The Importance of Metadata Elements in Protecting Records in Electronic Environment for a Long Period, Enhancing Security and Accessibility: Problems and Solutions

Özgür KÜLCÜ

Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

ozgurkulcu@gmail.com

Alındığı tarih: 15.12.2016; Kabul tarihi: 20.05.2017

Öz

Elektronik ortamda uzun süre korunmasında öncelik gerektiren kültür kaynakları genel olarak arşivlerde, kütüphanelerde, müzelerde ve araştırma merkezlerinde yer alan tarihi belgeler, yazmalar, kitaplar, efemeral dokümanlar, görsel ve işitsel malzemeler, geçmişe ait bilgi veren elektronik ortamdaki her türlü içerikten oluşmaktadır.

Dijital kültürel miras kapsamında içeriğe erişim, içeriğin korunması ve güvenliğinde temel rol, belgeyi tüm yönleriyle tanımlayan üstveri elemanlarıdır. Bu çerçevede çalışmada dünyada ve ülkemizde kültür kaynaklarının elektronik ortamda tanımlanmasına yönelik üstveri elemanlarının kullanım koşulları karşılaştırılmalı olarak incelenmekte, sorunlar tartışılmakta ve çözüm önerileri sunulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kültürel miras, arşiv belgesi, üst veri, koruma, güvenlik, erişim

Abstract

Cultural resources that need to be protected for long periods in the electronic environment consist of all kinds of content in the electronic environment that creates historical information about the historical documents, writings, books, ephemeral documents, visual and audial materials and historical information in archives, libraries, museums and research centers in general.

Access to content within the digital cultural heritage is a meta-element that identifies all aspects of the underlying role content in content protection and security. In this framework, the usage conditions of meta-elements towards the definition of cultural resources in the world and our country in electronic environment are studied comparatively, problems are discussed and solution proposals are presented.

Keywords: Cultural heritage, archival record, metadata, preservation, security, access

1. Giriş

Geniş bir çerçevede tanımlanan ve bilgi içerikli kültürel mirasın bir parçası olarak değerlendirilebilecek elektronik kaynakların ortak noktası; gelecek kararları, hareketleri ve algıları yönlendirebilecek geçmişe ait birinci el bilgi içermesidir. Bu çerçevede bireysel ve toplumsal yaşamın doğal akışı içerisinde oluşan elektronik kaynakların içeriği, idari ve araştırma değeri göz önüne alınarak saklanmakta ve sistematik olarak yönetilmektedir. Bilgi içerikli kültürel miras geleneksel olarak basılı formlarda üretilirken, özellikle 1990'lı yıllardan sonra giderek daha fazla oranda elektronik ortamda oluşturulmaya, ayrıca basılı ortamdan elektronik ortama aktarılmaya başlanmıştır. 2000'li yıllara gelindiğinde bilgi içeriğinin yönetimi ve entegrasyonu üzerine gelişmeler ile birlikte kültürel mirasın yönetiminde yeni anlayışlar ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede çalışmada geleneksel olarak arşivler, kütüphaneler, müzeler ve araştırma merkezlerinde birbirlerinden farklı ortamlarda, farklı tekniklerle hizmete sunulan kültürel mirasın, teknolojik olanaklar ve yeni yaklaşımlarla nasıl bir arada ele alınmaya başlandığı değerlendirilmektedir. Bahsi geçen farklı kaynaklardan gelen elektronik içeriğin entegrasyonu çalışmaları kapsamında standartlaşmış ve eşgüdümlü çalışmalara uygun üstveri alanlarının geliştirilmesi son derece önemlidir.

Bilgi içerikli kültürel miras genel olarak arşivlerde, kütüphanelerde, müzelerde ve araştırma merkezlerinde yer alan tarihi belgeler, yazmalar, kitaplar, efemeral dokümanlar, görsel ve işitsel malzemeler, geçmişe işe ait bilgi veren algı yaratan basılı ve elektronik her türlü içerikten oluşmaktadır. Geniş bir çerçevede tanımlananın bilgi içerikli kültürel mirasın ortak noktası gelecek kararları, hareketleri ve algıları yönlendirebilecek geçmişe ait birinci el bilgi içermesidir. Bu çerçevede bireysel ve toplumsal yaşamın doğal akışı içerisinde oluşan içerik, idari ve araştırma değeri göz önüne alınarak saklanmakta ve sistematik olarak yönetilmektedir. Bilgi içerikli kültürel miras geleneksel olarak basılı formlarda üretilirken, günümüzde giderek daha fazla oranda elektronik ortamda içeriğin oluşturulduğu ya da basılı ortamdan elektronik ortama aktarıldığına tanık olunmaktadır. Bilgi içeriğinin yönetimi ve entegrasyonu üzerine gelişmeler de eklendiğinde kültürel mirasın yönetiminde yeni çözümlerin son derece güçlü olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede çalışmada ge-

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

leneksel olarak arşivler, kütüphaneler, müzeler ve araştırma merkezlerinde birbirlerinden farklı ortamlarda, farklı tekniklerle hizmete sunulan kültürel mirasın, teknolojik olanaklar ve yeni yaklaşımlarla nasıl bir arada ele alınmaya başlandığı, bu gelişmelerin sosyal ve profesyonel yaşama etkileri, bu amaçla geliştirilen sistemler, standartlar, platformlar, beklentiler incelenmekte ve karşılaştırmalı olarak değerlendirilmektedir. Geliştirilen uluslararası platform yapıları ile Türkiye'deki örnekler, elektronik ortamda belgelerin uzun süre korunması, güvenliği ve erişim etkinliğinin artırılmasında tanımlama ve üstveri elemanlarını nasıl yapılandırdıkları karşılaştırılmaktadır.

Bu çalışmada dünyada farklı arşiv kaynaklarının içeriklerine erişim sağlanan platformlar olarak: the Electronic Cultural Atlas Initiative, Online Archive of California, Europeana (ESE, LIDO); Library of Congress Finding Aids ele alınmıştır. Türkiye'de örnek alınan kurumlar ise Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Milli Kütüphane, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Hatay Arkeoloji Müzesi ve Kültür Bakanlığın-dan oluşmaktadır.

Çalışmanın temel problemi milli değerlerin elektronik ortamda bütünleşik platformlarda nasıl daha etkili sunulabileceği ve. kültürel varlıkların yerel düzeyden evrensel düzeye nasıl taşınabileceğidir. Çalışmanın hipotezi ise “sadece yerel ihtiyaçlar değil, -sistem gereksinimleri ve genel standartları da göz önüne alarak- bilgiye erişim, mahremiyet ve serbest erişim, yetkilendirmeler, telif hakları, entegrasyon, uzun süre koruma ve provenans politikaları çerçevesinde kaynakların üstveri tanımlamaları geliştirilmelidir” şeklinde belirlenmiştir. Bu çalışmada uluslararası veriler, TÜBİTAK 2019 kapsamında Kaliforniya Üniversitesi Berkeley Bilgi Okulunda gerçekleştirilen araştırmalardan elde edilmiştir.

2. Elektronik Kültür Atlası Girişimi (Electronic Cultural Atlas Initiative, ECAI)

Elektronik Kültür Atlası İnisiyatifi (The Electronic Cultural Atlas Initiative / ECAI, 2016) bilimsel çalışmalarda ve eğitim faaliyetlerinde giderek artan “zaman” ve “uzam” araştırmalarına katkı sağlayabilmek için geliştirilmiştir. ECAI Lilly Vakfının (The Lilly Foundation) katkılarıyla 1977 yılında başlatılan bir projedir. Projede geleneksel yayıncılığa alternatif olarak dijital teknolojilerden de yararlanarak bilgi erişim sistemlerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. ECAI çalışmaları öncelikle kültürel verilerin zamansal ve uzamsal analizine yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda birlikte çalışabilirlik, ağlardan erişilebilir veri kümeleri yaratma ve toplumsal farkındalık yaratma ECAI çalışmalarının ana eksenini oluşturmuştur. Proje çalışmalarının ilk 10 yılında proje faaliyetlerine destek sağlamak ve farkındalık yaratmaya yönelik 13 ülkede toplantılar düzenlenmiştir. Teknik alt yapı çalışmaları kapsamında Sidney Üniversitesi Arkeoloji Bilişim Laboratuvarlarında Lan Johnson direktörlüğünde TimeMap yazılımı geliştirilmiştir. TimeMap dinamik yapıda coğrafi koordinatlar ve zaman ekseninde tarama yapmaya olanak sağlamaktadır (TimeMAPS, 2016). ECAI çalışmaları kapsamında geliştirilen bilgi yönetimi yazılımı ile de zamansal ve uzamsal verilerin görüntülenme ara yüzleri tasarlanmış, içerik üzerinde editoryal düzenlemelerin yapılabilmesine olanak sağlanmıştır. ECAI çalışmalarına kurumsal destekler yanında farklı ülkelere bilim insanları içerik sağlayarak kişisel katkılarda bu-

lunmuşlardır. Kaliforniya Dijital Kütüphanesinin (The California Digital Library) teknik desteğiyle proje hızla gelişmiştir (Buckland, 2008).

ECAI özellikle zamansal ve uzamsal boyutta kültür başlıklarının yayımında “kültür atlasını” kullanmaktadır. Bu kapsamda bir portal sadece ECAI içerisinde değil daha geniş bir çerçevede farklı örneklerle coğrafi temelli erişim sağlamaktadır (The ECAI Cultural Atlas Browser, 2016). Taramalar ayrıca <http://ecai.org/Atlases/FeaturedProjects.asp> adresinde de listelenmektedir.

ECAI çalışmaları kapsamında 2002 yılında İpek Yolu Atlası çalışması tamamlanmıştır (The ECAI Silk Road Atlas, 2002). Çalışma kapsamında Avrasya’da imparatorluklar, dinler, müzikler vb. kültürel varlıklar, etkileşimli haritalar üzerinde gösterilmiştir.

2003 yılında ECAI Irak Kültür Atlası (*The ECAI Iraq Cultural Atlas*, 2003) geliştirilmiştir. ECAI Irak tarihi üzerine dünyada yüzlerce web sayfası, kültür sitesi, arkeolojik kazı ve kültür mirası koruma girişiminin dijital kaynaklarını zamansal ve uzamsal bir portal üzerinde (spatio-temporal) erişim olanağı sağlamaktadır. Zamansal ve uzamsal içerik ECAI tarafından geliştirilmiştir.

ECAI kültürel içeriğin yayımlanmasında kültür atlaslarından yararlanmaktadır. Dijital ortamda kültür atlasları geliştikçe sistem üzerinde erişilen içeriğin sayısı da artmaktadır. Bu kapsamda ECAI <http://ecai.org/culturalatlasportal/> adresinde yer alan atlaslardan yararlanarak içeriğini geliştirmektedir. Ayrıca <http://ecai.org/Atlases/FeaturedProjects.asp> adresinde yer alan atlaslar da bu kapsamda kullanılmaktadır.

ECAI içerisinde yer alan atlaslardan Susania Seals (2002), ECAI İpek Yolu Atlası (*The ECAI Silk Road Atlas*, 2002), ECAI Irak Kültür Atlası (*The ECAI Iraq Cultural Atlas*, 2003) önemliler arasında yer almaktadır.

ECAI içerisinde İngiliz araştırma kütüphaneleri tekbiçim kataloğu Copac, Z39,50 protokolü, geliştirilen yazılım platformu çerçevesinde canlı tarama arayüzü aşağıdaki biçimde kaynakları sunabilmektedir.

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Historic Site Profile

Borsippa

(Birs Nimrud)

Library Books

- [Melvyl Library catalog records pertaining to Borsippa](#) provided by: [Cheshire](#)
- [Copac Library catalog records pertaining to Borsippa](#) provided by: [Cheshire](#)
- [Library of Congress catalog records pertaining to Borsippa](#) provided by: [Cheshire](#)

Abstract

- [Borsippa -- Britannica Concise Encyclopedia Online Article](#) hosted by: [Britannica Encyclopedia Online](#)
- [Borsippa \[Barsippa, Barsip; now Birs Nimrud\]](#) hosted by: [Grove Dictionary of Art Online](#)

Historic Sites

- [Archaeological Site Photography: Borsippa](#) hosted by: [Oriental Institute, University of Chicago](#)
- [Borsippa](#) hosted by: [EZIDA: The site dedicated to Mésopotamie \(in French\)](#)

History

- [Ancient Borsippa \(Birs Nimrud\)](#) hosted by: [History of the Ancient Near East - Electronic Compendium*](#)

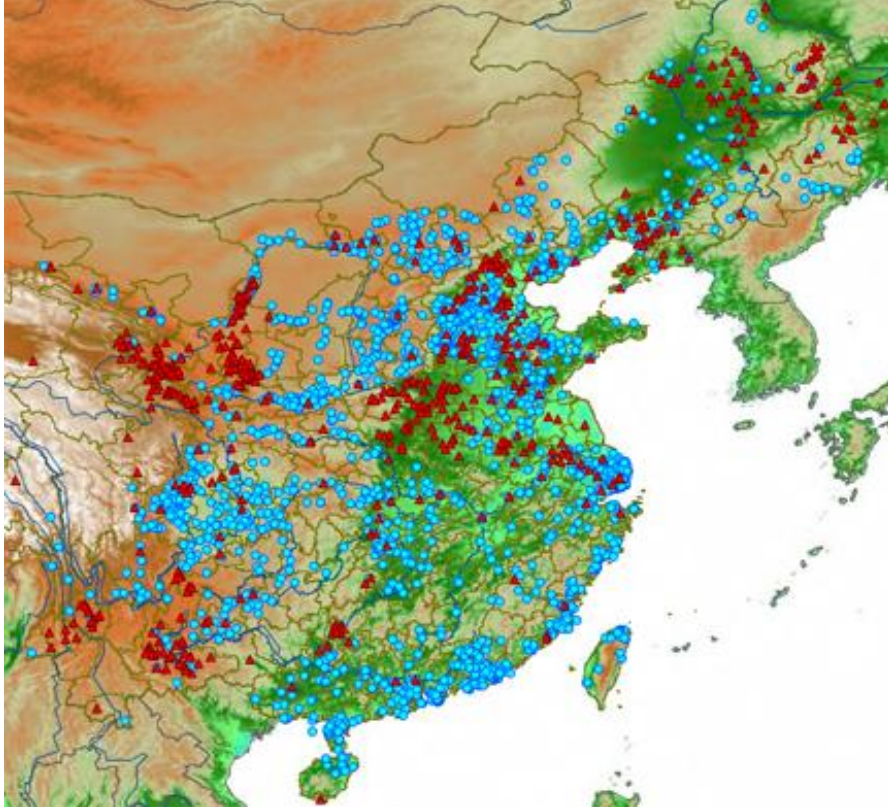
* Site may contain pop ups and/or advertisements

Şekil 1: Tarihi site profili örneği.

Bir başka kültür atlasını oluşturan Batanes Adası Kültür Atlası (*The Batanes Islands Cultural Atlas*, 2016) daha çok Avustralyalı yerlilerin kullandığı dillere yoğunlaşmaktadır. Batanes Adaları Kültür Atlası Avustralya bölgesine (Australasian) ait kültür, diller, haritalar, göç zamanları insan ve maddi kültür öğelerine ilişkin resimlerin yer aldığı, Filipinleri de içerisine alan kapsamlı bir web portal olarak ECAI çalışmaları kapsamında geliştirilmiştir.

ECAI içerisinde en büyük ve en güncel arşiv Çin ve Himalaya Dinleri Atlasıdır (*Religious Atlas of China and Himalaya*, 2016). Çin içerisindeki dinsel ayrışmalar ve yayılımların ayrıntılı olarak izlenebildiği atlas kapsamında aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi Çin içerisinde İslam'ın ve Hristiyanlığın yayılımı harita tabanlı izlenebilmektedir. Etkileşimli zamana ve coğrafi bölgeye duyarlı harita tabanlı erişim modeli sayesinde ECAI içerisinde aşağıdaki haritada dinlerin yayılımı kronolojik olarak izlenebildiği gibi, örneğin Budizm ve kolları gibi farklı değişkenler de eklenebilmektedir. ECAI kapsamında geliştirilen atlaslar araştırma etkinliğini artırma yanında kültür içeriğinin uzun süre korunması açısından da son derece önemlidir. Geliştirilen yazılımın açık kodlu oluşu, diğer sistemlerle uyumlu çalışması, koruma ve güvenli-

ğine dönük koşulları içeriğın orijinal yeri dışında uzun süre korunmasına olanak sağlamaktadır.

Şekil 2: Çin'de İslam'ın (kırmızı noktalar) ve Hristiyanlığın (mavi noktalar) yayılımı.

A screenshot of the website "Religious Atlas of China and Himalaya". The page features a header with a globe icon and the acronym "ECAI". Below the header is a navigation menu with options: "Home", "Browse by:" (with sub-options "Religion", "Place", "Time", "Map"), and "About:" (with sub-options "Collaborators" and "About the Project"). The main content area contains two paragraphs of text. The first paragraph discusses the 5,000-year history of Chinese history, mentioning Daoism and indigenous practices. The second paragraph discusses the spread of foreign religions like Buddhism, Zoroastrianism, Islam, and Christianity. To the right of the text is a small map of China with numerous brown dots indicating religious sites. The background of the page is a faint, repeating pattern of traditional Chinese architectural motifs.

Şekil 3: Çin ve Himalaya Dinleri Atlası.

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

ECAI içerisinde yürütülen bir diğer önemli çalışma da farklı dillere ait sözlüklerin geliştirilmesi olmuştur. Yüksek kalitede iyi organize edilmiş kaynaklar genellikle çok dikkatli tasarlanmış kategorilerden (sınıflama, indeksleme, kategori kodları, thesaruslar) oluşmaktadır; tüm bunların ötesinde etkili tarama, kullanılan sözlüğe olan hâkimiyet ile yakından ilişkilidir. Yine benzer tür kaynaklarla kurulacak ilişkiler de erişim etkinliği için son derece önemli görülmektedir. Örneğin otomobil, Kongre Kütüphanesi sınıflamasında TL 205 altında tanımlanırken Patent sınıflamasında 180/280, Standart Endüstri Sınıflamasında (Standard Industrial Classification) 3711, ihracat ve ithalat kodlarında *PASS MOT VEH* şeklinde tanımlanmaktadır. Tüm bu kodların tanımladığı otomobil için evrensel kodlamaya geçmek ya da en azından kodlar altında bağlantılar, göndermeler geliştirmek (crosswalks) önemli görülmektedir (Buckland, Gey and Larson, 2002). Bu kapsamda farklı diller arasında da karşılıklı göndermelere olanak sağlayacak sistemler geliştirmenin önemini fark eden ECAI Alan Ontolojileri Kullanarak Diller Arası Bilgi Yönetimi (*Translingual Information Management Using Domain Ontologies*) adlı programı başlatmıştır (Larson, Gey, Chen ve Buckland, 2002).

Bilgi içerikli kültür varlıklarını sadece yapılandırılmış belge ya da kitap formunda düşünmemek gerekmektedir. Örneğin ticari veriler, istatistikler, GPS ya da başka kaynaklardan gelen bilgiler de geçmişe dönük önemli bilgileri içerebilir (Buckland, Chen, Gey ve Larson, 1999). Yine herhangi bir zamanda herhangi bir yere yönelik yorum ya da bilgi içeren sosyal medya içerikleri bu kapsamda düşünülebilir. Öte yandan alan tanımlamalarında yer (kültürel içerik olarak) ve alan (coğrafi alan olarak) ayrımlarını yapmak açıklamalı yer adları listesi diğer adıyla “gazetteer” oluşturmak gerekir. Örnekleri harita tabanlı askeri bilgi sistemleri, bazı endüstri ve kamusal uygulamalarda görülen elektronik bilgi sistemleri, geleneksel kütüphane kataloglarının ötesinde gelişmiş bilgi erişim özelliklerine sahiptir. ECAI bu gelişmelerden hareketle bilgi erişim ara yüzünü geliştirmiştir (Buckland, Chen, Gey, & Larson 1999). Bu çerçevede geleneksel gazetteer ve zaman periyod dizinleri aşağıdaki gibidir.

Geleneksel Gazetteer Yer Adı Dizini:	Yer adı Yerin türü Alan koordinatları Ne zaman kullanıldığı
Adlandırılmış Zaman Periyod Dizini:	Periyod adı Periyod türü Kronolojik tarihler Nerede kullanıldığı

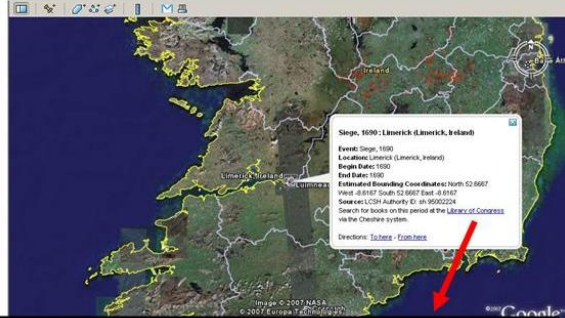
Şekil 4: Geleneksel gazetteer ve zaman periyod dizini

ECAI ekibi, dizin geliştirme çalışmaları sürecinde Kongre Kütüphanesi tarafından geliştirilmiş 2.000 kronolojik alt bölümden oluşan zaman, periyod ve gazetteer dizinlerini incelemiştir ve AC (Petras, Larson ve Buckland, 2006). Bu tür dizinler aşağıdaki şekillerde yer aldığı gibi diğer araçlarla birlikte kullanıldığında son derece etkili erişim modellerine dönüşebilmektedir. Aşağıdaki örnekte 17. yüzyılda İrlanda’da bir olay üzerine “Google earth” haritaları yardımıyla gerçekleştirilen bir uygulama görülmektedir. 1690 Limerick Kuşatması üzerine olayın tarama bilgileri Kongre Kütüphanesi katalogundan gelmektedir. Olaya ilişkin hazırlanan uygulamada ilk

üç konu başlığından ilki askeri ve politik kapsamda, ikincisi liderleri tanımlamakta, üçüncüsü ise olayları açıklamaktadır.

WHEN? Search: What happened in IRELAND in 1690s?

Time Period Directory records in Google Earth. Zoom to Ireland and 1690s. Icon for siege of Limerick, 1690. Click link for library search. Catalog records list books and show context.

1. [Mullenaux, Samuel. \[from old catalog\]](#) A journal of the three months royal campaign of 1690. Printed for P. Lee; Boston, Re-printed by R. P. for B. Harris, 1691. 30, [2] p. 19 cm.
Notes: Bristol B138
Subjects: [Ireland -- History -- War of 1689-1691 -- Sources.](#) [William -- III, -- King of England, -- 1650-1702 -- Travel -- Ireland.](#) [Limerick \(Limerick, Ireland\) -- History -- Siege, 1690.](#)
Other Authors: [American Imprint Collection \(Library of Congress\)](#)
LC Call Number: DA945 .M95

Şekil 5: 17. Yüzyılda İrlanda'daki Olay: 1690 Limerick Kuşatması

Öğrenmek İçin İçerik Sağlama

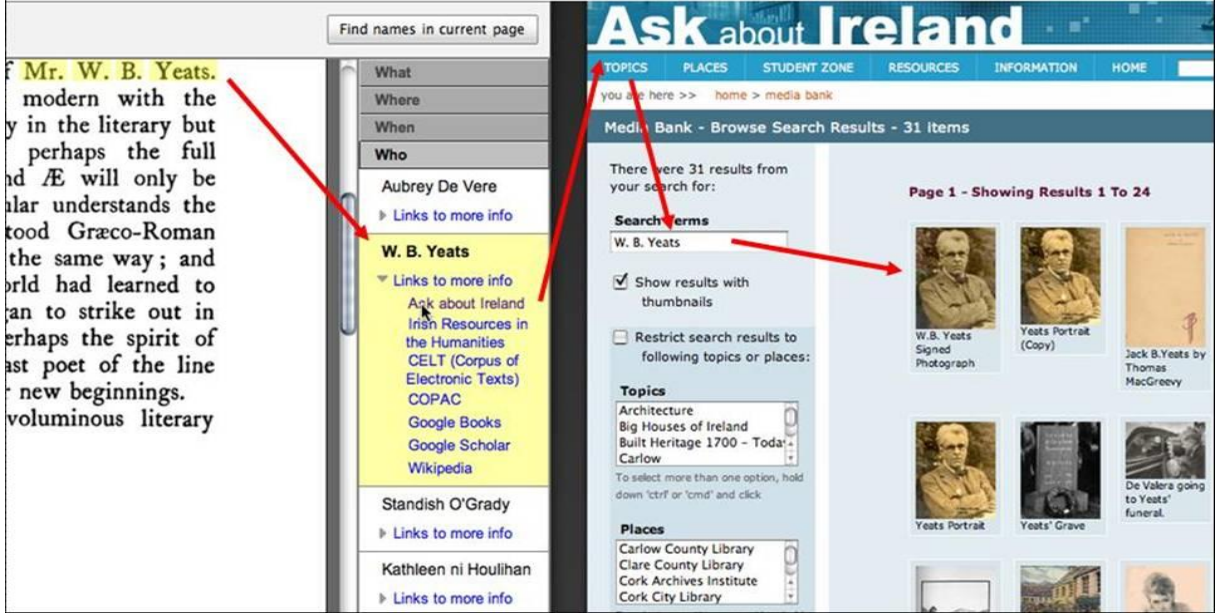
Bir olay ve olguyu görmek ve anlamak, olayın geçmişini, içeriğini ve ilişkilerini bilmeye bağlıdır. Araştırmacılar, öğrenciler, araştırmacılar ve editörler çalıştıkları konu ne olursa olsun kapsam ve ilişkileri anlamaya çalışırlar. Konularıyla ilgili diğer hangi başlıkların, kaynakların olduğunu, ilgili olayların nerede ve ne zaman gerçekleştiğini, o dönem ve yerde başka ne olayların cereyan ettiğini, kimlerin içerisinde yer aldığını, aralarında nasıl bir ilişki olduğunu bilmek özellikle tarihi ve kültür mirası ile ilgili araştırmalarda daha da önem kazanmaktadır. Basılı ortamda ilgili bilgilere ulaşılacak yer kütüphanelerin danışma bölümünde yer alan kaynaklardır; ancak günümüzde dijital ortamda da tüm bu bilgilere ulaşılacak sistemlere de ihtiyaç duyulmaktadır (Buckland, 2008). ECAI altında bu kapsamda aşağıdaki başlıklarda alt projeler geliştirilmiştir.

Öğreneni Destekle: Ne, Nerede, Ne zaman ve Kim (Support for the Learner: What, Where, When, and Who (IMLS, 2004). Proje kapsamında deneysel bir tarama destek ara yüzü geliştirilmiştir. Ara yüz Kongre Kütüphanesi Konu Başlıkları Listesinde yer alan tarama terimlerini içermektedir (Buckland, 2008a, Part 1, slides 16-25).

Yaşamları Işığa Getir: İçerik Biyografisi (Bringing Lives to Light: Biography in Context (IMLS, 2006). Projenin hedefi farklı adlara ya da takılara sahip aynı kişilerin tespiti ve konuya ilişkin bir veri tabanı geliştirilmesidir. Çalışmaları halihazırda devam etmektedir.

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Kapsam ve İlişki: İrlanda ve İrlanda Çalışmaları (Context and Relationships: Ireland and Irish Studies (National Endowment for The Humanities and IMLS, 2007). ECAI'nin dahil olduğu bir diğer proje İrlanda özelinde tarihi ve kültürel içeriğe dijital ortamda çok yönlü erişim sağlanması hedeflenmiştir.

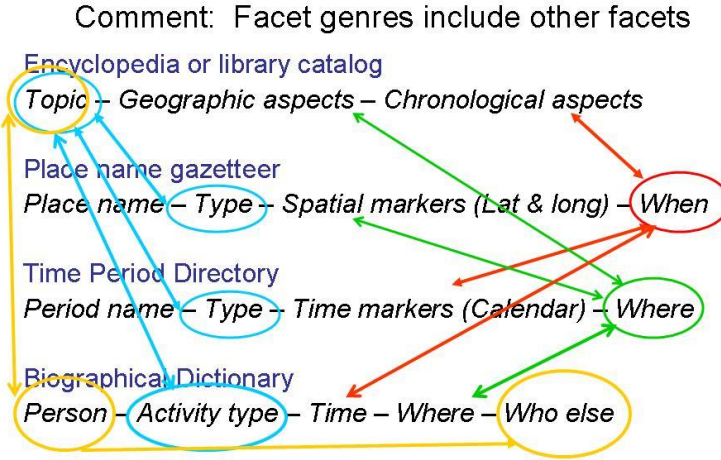

Şekil 6: Kapsam ve İlişki: İrlanda ve İrlanda Çalışmaları

Proje kapsamında İrlanda'ya ait içerik bulmaya dönük ara yüz yukarıda yer almaktadır. Kullanıcı herhangi bir isim üzerine tıkladığında (W. B. Yeats), arayüz internet üzerinden erişilebilir kaynaklara yönlendirmektedir. Kullanıcı birini seçtiğinde ara yüz sorguları formüle etmekte, aramayı gerçekleştirmekte ve sonuçları göstermektedir. Konuya ilişkin deneysel ara yüze <http://metadata.berkeley.edu/demos/> adresinden erişmek mümkündür. Sistem üzerinde erişilebilen konu başlıkları: Light and Shadows: Emma Goldman 1910-1916, Enhancing Encyclopedias with Context, Enhancing Scanned Texts with Context, Congressional Biographies, Historical Irish Statistical Data.

ECAI Üstveri Sistem Özellikleri

ECAI üstveri sistemi geliştirilirken amaç içeriği, içerdiği konuları, ilgili tarihleri, dokümanlarla ilişkili diğer dokümanları tanımlayan bir model geliştirmek amaçlanmıştır. Bu çerçevede aşağıdaki şekilde özetlenen kütüphane ve bilgi bilim alanında danışma kaynaklarının genel özelliklerinden yararlanarak bir model geliştirme çalışması yürütülmüştür. Bu çerçevede yer adları Gazetteer nerede, biyografik sözlük kim sorularına yanıt bulmak için kullanılmıştır. Kim sorusu genel olarak ne zaman sorusu ile ilişkili olarak bilgi içerikli kültür kaynaklarından elde edilmiştir.

Şekil 7: Bibliyografik kaynaklardan herhangi bir fasetin başka fasetlerle de ilişkisini gösterecek şekilde tanımlanması.

3. TimeMap ile ECAI'de Üstveri Setlerinin Oluşturulması

TMT programlama aracı kullanılarak TimeMap Üstveri Wizard yardımıyla aşağıdaki içerikte üstveri listeleri oluşturulmuştur. The TimeMap Toolkit programı üstveri oluşturmaya, datasetlerin kaydedilmesine ve uzak sunuculara verileri yüklemesine yardımcı olmuştur. TimeMap sihirbazı (wizard) kullanılarak bir üstveri dosyası oluşturulduktan sonra bu dosya edit penceresinde görüntülenmektedir. Sistem üzerinde birden fazla dosya farklı edit pencerelerinde açılabilir.

Element	Scheme	Value
dc.title	FreeText	Sydney Local Government Areas
dc.creator.CorporateName	FreeText	Department of Geography, University of Sydney
dc.subject	FreeText	Sydney 20th century Local government
dc.description	FreeText	Local government areas of Sydney in the late 20th century
dc.publisher	FreeText	Archaeological Computing Laboratory
dc.publisher.address	FreeText	timemap@acl.archaeology.usyd.edu.au
dc.contributor.CorporateName	FreeText	Archaeological Computing Laboratory
dc.contributor.CorporateName.address	FreeText	timemap@acl.archaeology.usyd.edu.au
dc.date	Dates (ISO 8601)	1998/11/02
dc.type	Resource Type (DC)	Dataset
dc.format	Resource Format (DC)	TimeMap dataset
dc.language	ISO639-2B Short list	eng
dc.relation.type	RelType (DC)	IsPartOf
dc.relation.identifier	FreeText	Historic Sydney Project, University of Sydney, http://www.timemap.net/#virtusyd
dc.coverage.x.min	WGS84 Lat/long	150.810000
dc.coverage.x.max	WGS84 Lat/long	151.640000
dc.coverage.y.min	WGS84 Lat/long	-34.040000
dc.coverage.y.max	WGS84 Lat/long	-33.640000
dc.coverage.t.early	CE (AD) years	1750
dc.coverage.t.late	CE (AD) years	2000
dc.coverage.PlaceName	TGN (Getty thesurus)	Sydney
dc.coverage.PeriodName	FreeText	Historic
dc.coverage.spatial.resolution	Integer number	1
dc.rights	FreeText	This data may be used for non-profit personal and scholarly use
ecai.team	ECAI team	Austronesia
ecai.themes	ECAI themes	Other
tm.TimeVarying	Time Stamping (TM)	NoDateFields
tm.AccompanyingData.Thumbnail	Local Image File	local_gov_th.gif
tm.AccompanyingData.Sample	Local Image File	local_gov_sm.gif
tm.AccompanyingData.DocFile	Local Document File	local_gov_areas.htm
tm.mapobj_type	Map Object Type (TM)	Polygon
tm.Local.GISType	GIS Type (TM)	ShapeFile
tm.instance.TableName	FreeText	lga_2000
tm.instance.id.fieldname	FreeText	LGA_Code
tm.instance.description.fieldname	FreeText	LGA_Name
tm.instance.lowdatelimit.fieldname	FreeText	Start_Year
tm.instance.highdatelimit.fieldname	FreeText	End_Year
tm.instance.DefaultDownloadFields	FreeText	LGA_Code,LGA_Name,Date,Start_year,End_year,LOCAL_GOV

Şekil 8: TimeMap Üstveri Wizard yardımıyla oluşturulan bir üstveri listesi

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Yukarıdaki görüntü tanımsal (Dublin Core) ve TimeMap bağlantı üstverilerini göstermektedir.

Koyu gölgeli bölümler listeden seçilebilir çoklu değer içeren alanları göstermektedir. +- sembollerini kullanarak sağ sütunda yer alan üstveri elemanlarını daraltmak ya da genişletmek mümkündür. Eleman adlarına çift tıkladığında elemanlar verilerin içerisine yerleştirilebilmektedir.

ECAI üstveri Standardına <http://www.ecai.org/> ya da <http://www.timemap.net/> sayfalarından erişilebilmektedir. Yine aynı sayfadan TimeMap yazılımının kullanım kılavuzuna da ulaşılabilir. Özellikle TimeMap sihirbazının doğru ve sisteme uygun veri setleri elde etmek için kullanılmasında yarar görülmektedir (Johnson, 2000a).

Genel TimeMap Üstveri Elemanları

Veri Seti Adı (tm.DatasetAd)

Veri setlerinin tanımlandığı addır. Bu ad diyaloglarda bulunabilir ve hangi kullanıcı tarafından görülürse listelere eklenebilir. Elden geldiğince kısa ve özgün olmasına çalışılmalıdır.

Örnek Tablo Adı (tm.Instance.TableAd)

Örnek veri seti tablo adı. Sunucu veri tabanları için bu tablo adı ya da örnek veriyi içeren SQL “görüntü-view” olabilir.

Tarih Alanı (tm.TimeVarying)

Tarih alanı tarih/zamanı ya da bir zaman aralığını tanımlamak için kullanılır.

Örnek Harita Obje Türü (tm.Instance.MapObjTür)

Örnek tabloda kaydedilmiş objenin uzamsal türü. Her ne kadar farklı vektör türlerinin uzamsal objeleri kaydetmek mümkünse de, her bir veri setinin yalnız bir obje türüyle sınırlandırılması tavsiye edilmektedir.

Yerel Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Türü (tm.Local.GISTür)

Uzamsal verilerin depolandığı CBS dosyası türü yerel olarak depolanmaktadır. Sadece MapInfo TAB dosyaları (MapInfo) ve ESRI Shapefiles (Shapefile) desteklenmektedir.

Örnek İndirme Dosyaları (tm.Instance.DefaultDownloadFields)

Bu eleman bir uzak veri setinden önbelleğe almak için indirilen temel alanları düzenler.

Örnek Link Maskesi (tm.Instance.Linkmask)

Veri ya da kaynaklara link. Örneğin veritabanı-oluşturulmuş web sayfası. Eleman bir URL ya da lokal dosya adını tanımlar.

Eşlik Eden Veri - Örnek (tm.AccompanyingData.Sample)

Veri setlerinin genel görünüşünü gösteren (thumbnail) ve küçük bir alanına (örnek) detaylı görüntüsünü veren bir bitmap dosyası. Örnek resim zoom yapılabilme özeliğine sahip olmalı ve ölçek barını içermelidir. Bu imajların tavsiye edilen boyutları 300 pikseldir.

Eşlik Eden Veri Dokümantasyon Dosyası (tm.AccompanyingData.Documentation Fil

TMView içerisinde tanımlama alanında gösterilen bir HTML dosyasının adı ya da uzantısı.

Alan Tanımlama Elemanları (Field definition elements)

TimeMap üstveri standardı TimeMap terminolojisinde tanımlanmış SQL sorgularının içerisinde erişilen alanların adlarını da kaydeder.

Örnek Tablo Alanı (Instance table fields)

ÖZGÜR KÜLCÜ

Koyulaştırılmış elemanlar minimum bir TimeMap very setinin uygulanması için gerekli temel elemanları gösterir.

Örnek Kimlik Alan Adı (tm.Instance.id.fieldAd)

Örnek tablo alanı veri tabanı kayıtlarına özgü tanımlayıcı olarak kullanılmaktadır. Sıklıkla ardışık ya da hiyerarşik numaralardan oluşur (örneğin aksesyon kodu).

Örnek Özellik Alan Adı (tm.Instance.feature.fieldAd)

Örnek tablo alanı örneğin ait olduğu özellikleri tanımlar. Bu alan belirli bir özellik çerçevesinde örneklerin birbiriyle bağlantısının kurulmasında kullanılır.

Örnek Tanımlama Alanı (tm.Instance.Tanımlama.fieldAd)

Örnek tablo alanı kayıtlı örneğin kısa tanımını için kullanılır.

Örnek Linkler Alanı (tm.Instance.Links.fieldAd)

Örnek tablo alanı diğer veri ya da medya kaynaklarına linkleri içerir. Tipik olarak web sayfasının URL'si örnekle ilişkilidir. Fakat imaj alanlarını, çoklu ortam kaynaklarını ya da diğer TimeMap projelerini gösterebilir.

Örnek Ycoord Alan Adı (tm.Instance.Ycoord.fieldAd)

Sadece işaretli objeleri içeren veri setleri için: Bu alan örnek tabloda objenin X (boy-lam) ve Y (enlem) koordinatlarını gösterir.

Örnek Tek Tarih Akarı (tm.Instance.Singledate.fieldAd)

Örnek Tarih Başlangıç Alanı (tm.Instance.Lowdatelimit.fieldAd)

Örnek Tarih Bitiş Alanı (tm.Instance.Highdatelimit.fieldAd)

Eğer veri setleri tarih periyodu içeriyorsa, bu çerçevede belirli bir tarih kesiti, tarih başlangıcı ya da bitişine içeren bir zaman çizelgesi varsa bu alanın tanımlanması için kullanılır (Johnson, I., 2000b).

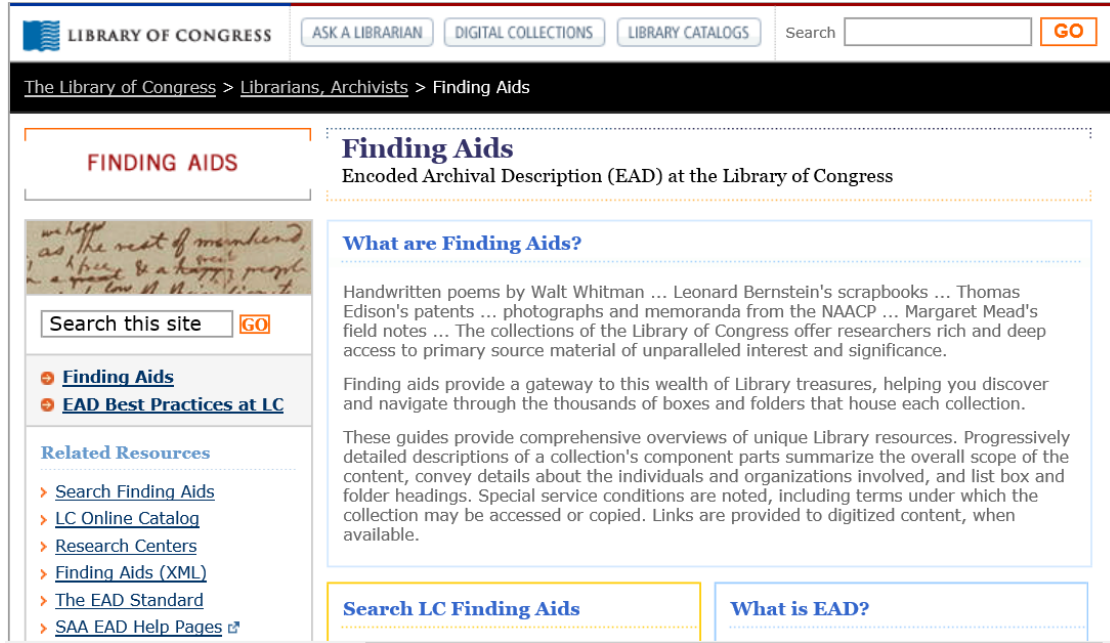
ECAI ÜSTVERİ SETLERİ	
<i>Başlık (Başlık)</i>	<i>İlişki – Tür (Relation- Tür)</i>
<i>Konu, Özellik (Konu. Specific)</i>	<i>İlişki – Tanımlayıcı (Relation-İdentifier)</i>
<i>Tanımlama (Tanımlama)</i>	<i>Kapsam (Kapsam)-x-min</i>
<i>Yayıncı (Yayıncı)</i>	<i>Kapsam (Kapsam)- -x-max</i>
<i>Yayıncı adresi (Yayıncı-Adres)</i>	<i>Kapsam (Kapsam)--y-min</i>
<i>Üretici – Kişi- Ad (Üretici-Kişi-Ad)</i>	<i>Kapsam (Kapsam)--y-max</i>
<i>Üretici – Kişi- Ortaklık (Üretici-Peron-İş)</i>	<i>Kapsam (Kapsam)--t-early</i>
<i>Üretici - Kurumsal Adı (Üretici- Ortak Ad)</i>	<i>Kapsam (Kapsam)--t-late</i>
<i>Üretici- Kurumsal Adresi (Üretici-Ortak Ad – Adres)</i>	<i>Kapsam – Yer adı (Kapsam--Place Ad)</i>
<i>Tarih (Date)</i>	<i>Kapsam Periyod adı (Kapsam-Period Ad)</i>
<i>Tür- Özellik (Tür-Specific)</i>	<i>Haklar (Haklar)</i>
<i>Format (Format)</i>	<i>Konu alanı (Konu domain)</i>
<i>Kaynak (Source)</i>	<i>Ekip (Team)</i>
<i>Dil</i>	

Şekil 9: ECAI Üstveri Seti

4. Kültürel Objelerin Üstveri Tanımlamaları: Kongre Kütüphanesi Erişim Araçları (Library of Congress Finding Aids)

ABD'de Kongre Kütüphanesi, önemli miktarda dijitalleştirilmiş kültür objesini aşağıdaki örnekte görülen arayüzden elektronik ortamda kullanıma sunmaktadır. Kongre Kütüphanesi, kültürel objelere erişimi etkinleştirmek için temel olarak EAD'yi (Encoded Archival Description- Arşivsel Kodlama Standardı) bir erişim aracı (finding aid) olarak kullanmaktadır.

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

FINDING AIDS

Finding Aids

Encoded Archival Description (EAD) at the Library of Congress

What are Finding Aids?

Handwritten poems by Walt Whitman ... Leonard Bernstein's scrapbooks ... Thomas Edison's patents ... photographs and memoranda from the NAACP ... Margaret Mead's field notes ... The collections of the Library of Congress offer researchers rich and deep access to primary source material of unparalleled interest and significance.

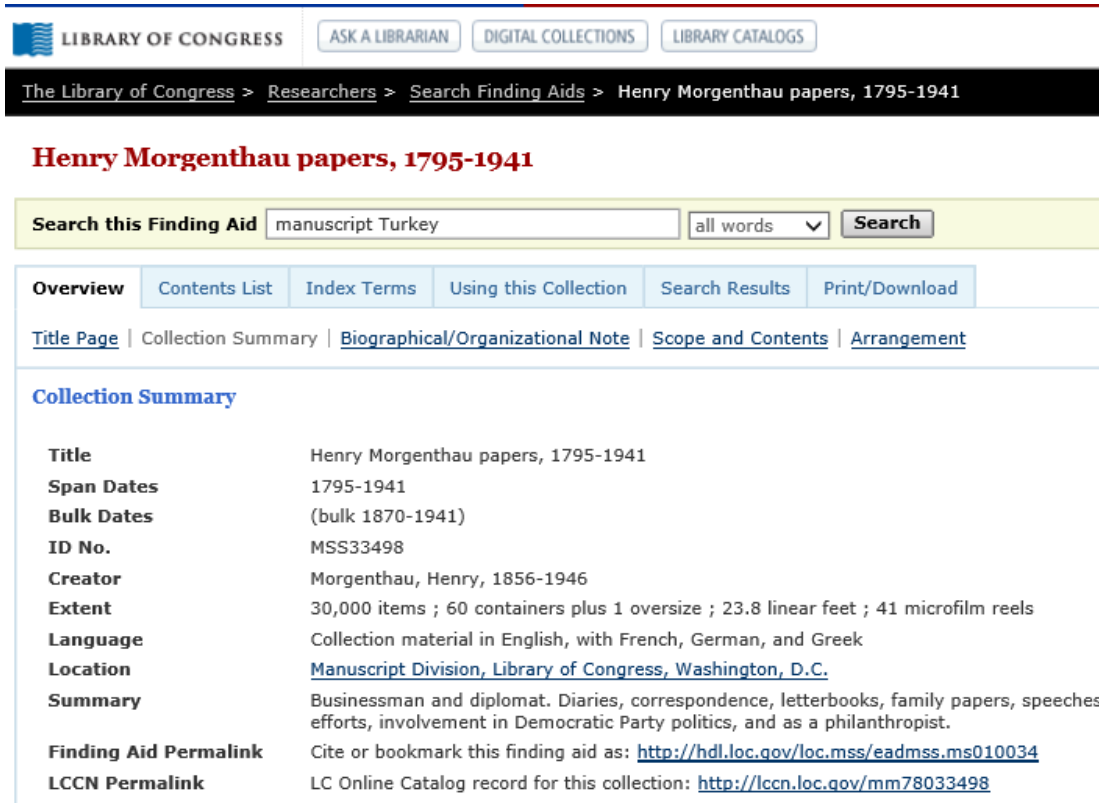
Finding aids provide a gateway to this wealth of Library treasures, helping you discover and navigate through the thousands of boxes and folders that house each collection.

These guides provide comprehensive overviews of unique Library resources. Progressively detailed descriptions of a collection's component parts summarize the overall scope of the content, convey details about the individuals and organizations involved, and list box and folder headings. Special service conditions are noted, including terms under which the collection may be accessed or copied. Links are provided to digitized content, when available.

[Search LC Finding Aids](#)

[What is EAD?](#)

Şekil 10: Arşivsel Kodlama Standardı

Henry Morgenthau papers, 1795-1941

Search this Finding Aid:

Overview | [Contents List](#) | [Index Terms](#) | [Using this Collection](#) | [Search Results](#) | [Print/Download](#)

[Title Page](#) | [Collection Summary](#) | [Biographical/Organizational Note](#) | [Scope and Contents](#) | [Arrangement](#)

Collection Summary

Title	Henry Morgenthau papers, 1795-1941
Span Dates	1795-1941
Bulk Dates	(bulk 1870-1941)
ID No.	MSS33498
Creator	Morgenthau, Henry, 1856-1946
Extent	30,000 items ; 60 containers plus 1 oversize ; 23.8 linear feet ; 41 microfilm reels
Language	Collection material in English, with French, German, and Greek
Location	Manuscript Division, Library of Congress, Washington, D.C.
Summary	Businessman and diplomat. Diaries, correspondence, letterbooks, family papers, speeches efforts, involvement in Democratic Party politics, and as a philanthropist.
Finding Aid Permalink	Cite or bookmark this finding aid as: http://hdl.loc.gov/loc.mss/eadmss.ms010034
LCN Permalink	LC Online Catalog record for this collection: http://lcn.loc.gov/mm78033498

Şekil 11: Kongre Kütüphanesi Arşivsel Kodlama Standardı

Kongre kütüphanesi kültür objelerini web ortamında erişime açarken EAD içerisindeki ayrıntılı tanımlamalar yerine temel etiket alanlarını kullanmakta, bunun yanında içeriğin özeti sunularak, kaynağın orijinal yeri ile Kongre Kütüphanesi

elektronik katalogundaki linkine de yer verilmektedir. Koleksiyon özeti kapsamında üstveri etiket alanları, Konu, Zaman Periyodu, Toplu Tarih, Tanımlama Numarası, Üretici, Boyutlar (kapsadığı alan, materyal sayısı, materyal türleri), Dil, Yerleşim, Özet, Erişim Aracı Kalıcı Link, Kongre Kütüphanesi Linkinden oluşmaktadır.

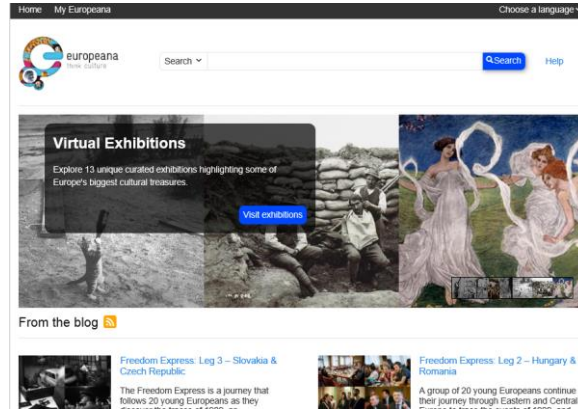
5. Avrupa Kültürel Mirasına Erişim Platformu: Europeana

Europeana temel olarak Avrupa'da arşivlerin, müzelerin ve kütüphanelerin dijital kaynaklarına erişim sağlayan bir platform niteliğindedir. Europeana Avrupa kültür ve bilim mirasına çoklu dil desteğiyle erişim sağlayan, kullanıcıların ve kurumların içerik sağlayarak katkı sağlayabildiği kapsamlı bir ağ yapısını oluşturan, içeriğinde 40 milyon aşkın içeriğin yer aldığı bir erişim platformudur. Europeana içeriğinde aşağıdaki başlıklarda içerik yer almaktadır.

- Metinler – kitaplar, dergiler, mektuplar, günlükler ve arşiv belgeleri
- Sesli kayıtlar - Teyp, plak, disk, radyo yayınlar vb. ortamlardaki müzik ve konuşma kayıtları
- Videolar - Filmler, dokümanter kayıtlar ve TV programları

Europeana'da bazıları İngiliz Milli Kütüphanesi, Hollanda'dan Rijksmuseum, Fransa'dan Louvre Müzeleri ve Ulusal Arşivleri gibi tanınmış önemli bir kısmı küçük ve orta ölçekli 3 ülkeden 1500'ün üzerinde organizasyon yer almaktadır. 2013 yılında tamamlanan AccessIT Projesiyle Türkiye'de Europeanaya Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ve Milli Kütüphaneden içerik sağlayan ülkeler arasında yer almaktadır.

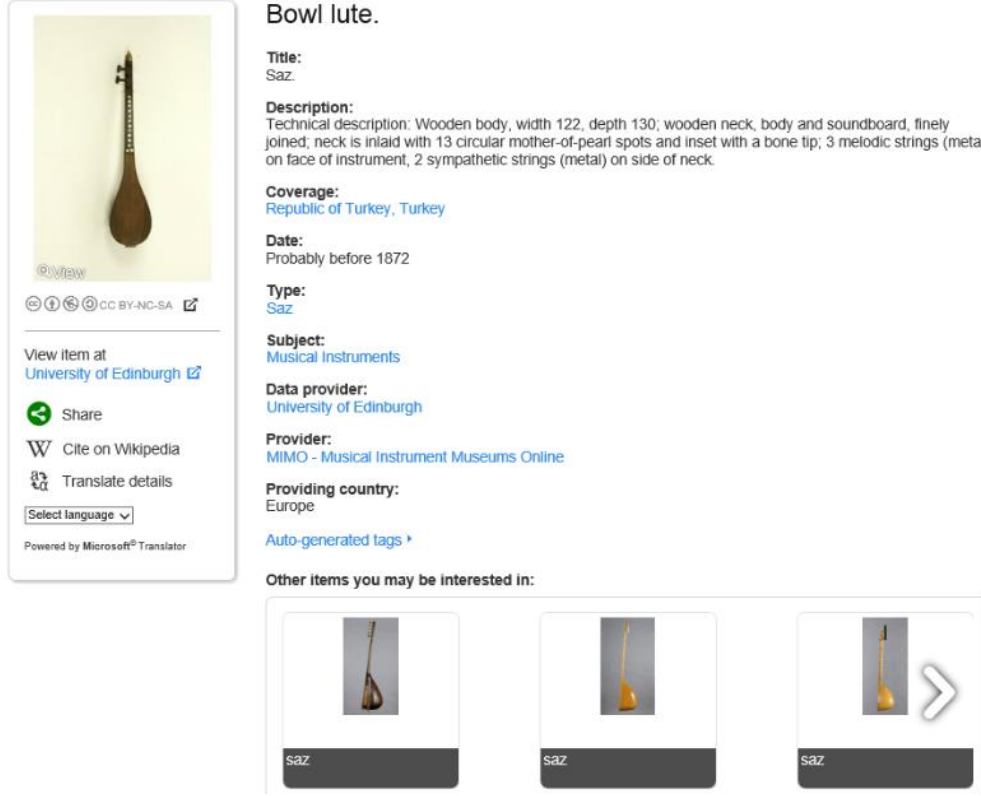
Europeana'da yer alan içerik EDM (The Europeana Data Model- Europeana Veri Modeli): tanımlama kriterleri çerçevesinde düzenlenmektedir. EDM üstveri standartlarının hemen hemen tamamı göz önüne alınarak geliştirilmiştir. Model, kütüphane, arşiv, müze gibi organizasyonların farklı ortamlardaki içeriklerini tek bir platform üzerinde sunulabilmesini hedeflemiştir. EDM çalışmaları semantik web uygulamaları ile yeni boyutlar kazanmaktadır. Bu kapsamda bağlı açık veri hizmetleri, bulut uygulamalar ve üstveri haritalama üzerine hafif programlama uygulamaları geliştirilmektedir (Europeana Local, 2014). Aşağıda Europeana platformundan görüntüler yer almaktadır.

Şekil 12: Europeana platformu

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Aşağıda Europeana’de Türkiye üzerine yapılan bir tarama sonucunun gösterimi yer almaktadır. Resimde görüldüğü gibi objelerin temel etiket alanları yanında, içeriği saptayan ve orijinal içeriği barındıran kurumlara da linkler yer almaktadır.

Bowl lute.

Title:
Saz

Description:
Technical description: Wooden body, width 122, depth 130; wooden neck, body and soundboard, finely joined; neck is inlaid with 13 circular mother-of-pearl spots and inset with a bone tip; 3 melodic strings (metal) on face of instrument, 2 sympathetic strings (metal) on side of neck.

Coverage:
Republic of Turkey, Turkey

Date:
Probably before 1872

Type:
Saz

Subject:
Musical Instruments

Data provider:
University of Edinburgh

Provider:
MIMO - Musical Instrument Museums Online

Providing country:
Europe

Auto-generated tags >

Other items you may be interested in:

Şekil 13: Europeana’de Türkiye üzerine yapılan bir tarama sonucu

6. Europeana Semantik Elemanları

Europeana kütüphane, arşiv ve müzelerden gelen farklı tür içeriklerin üstveri yapılarını oluşturmak için aşağıdaki Europeana Semantik Elemanlarını kullanmaktadır.

EUROPEANA SEMANTİK ELEMANLARI (ESE)		
Kaynak	Eleman	Eleman Açıklaması
DC	Başlık	Alternatif
DC	Üretici	
DC	Konu	
DC	Tanımlama	İçindekiler
DC	Yayımlama	
DC	Katılımcı	
DC	Tarih	Üretildiği; işlendiği
DC	Tür	
DC	Format	
DC	Tanımlayıcı	
DC	Kaynak	
DC	Dil	

DC Europeana	İlişki	Versiyonu olduğu, versiyona sahip olduğu, yerine geçtiği, gerektirdiği, parçası olduğu, sahip olduğu parçaları, gereksinimleri, referansları, formatları, gösterimi.
DC	Kapsamı	Uzamsal, Zamansal
DC	Hakları	
DC terms	Provenans	
Europeana	Ülke	
Europeana	Veri sağlayan	
Europeana	Dil	
Europeana	Obje	
Europeana	Sağlayıcı	
Europeana	Haklar	
Europeana	Tür	
Europeana	UGC	
Europeana	Uri	
Europeana	Kullanıcı Etiketi	
Europeana	Yıl	

Şekil 14: Europeana tarafından kullanılan semantik elemanlar

Her ne kadar Europeana temel olarak Dublin Core veri setlerini referans alsada yukarıda görüldüğü gibi kendine özgü etiket alanlarını da kullanmaktadır.

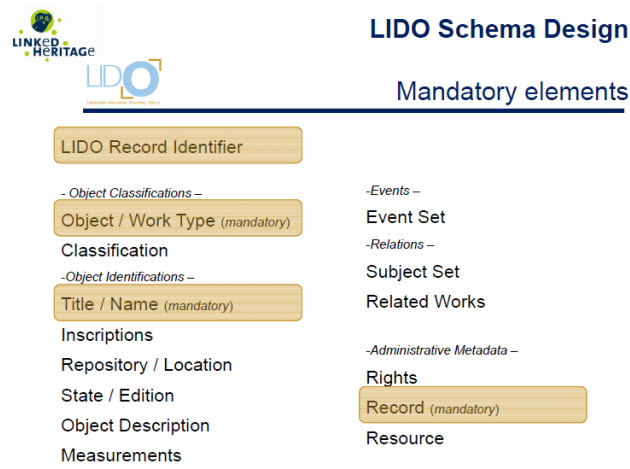
7. Europeana Kapsamında Özel Üstveri Şemaları: LIDO (Lightweight Information Describing Objects - Hafif Programcılık Bilgi Tanımlama Objeleri) ve CARARE (Connecting Archaeology and Architecture in European) Europeana'da Arkeoloji ve Mimarinin Bağlantısı

LIDO veri setleri Europeana kapsamında yürütülen bir projenin sonuç ürünü olarak geliştirilmiştir. Web ortamında anlamsal içerikler oluşturma ve veri setleri arasında semantik bağlantılar kurma amacını güden LIDO çalışmalarında arkeolojik objeler için geliştirilen CARARE üstveri setlerinden de yararlanılmıştır.

LIDO şemalarında Başlık, Kimlik Bilgisi, Tanımlama, Kaynak ve İlişkili Kaynaklar alanları zorunlu alanlar arasında yer almaktadır. LIDO kültür mirası niteliğindeki içeriği çok yönlü olarak tanımlama amacını gütmektedir. Ana üstveri setleri Tanımlayıcı, Objeye/Çalışma Türü, Sunulama, Başlık/Ad, Resimleme, Kaynağın yeri, Ülke/edisyon, Objeye tanımlama, Ölçüm bilgileri, Olaylar, Olay setleri, İlişkiler, Konu setleri, İlişkili çalışmalar, İdari üstveri, Haklar, Belgeler, Kaynaklardır.

Aşağıdaki şekillerde görüldüğü gibi LIDO üstveri setlerinde “olaylar” başlığı altında, olaylar alt başlıkları, olay tanımlayıcı olay türü, olay içerisindeki roller, olay adı, olay aktörleri, kültür, olay tarihi, periyod, olay yeri, olay metodu, materyaller/teknikleri, görünenler, ilişkili olaylar, olay tanımlaması gibi çok ayrıntılı giriş yapılabilmektedir.

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Şekil 15: LIDO şema tasarımı

Şekil 16: LIDO üstveri seti

CARARE LIDO'ya ek yeni özellikler de eklemiştir. Bu çerçevede CARARE şemalarında uzamsal veri ve bilgi erişim yapısı üzerine yeni etkilet alanları yapılandırılmıştır. Buna ek olarak CARARE harita tabanlı tarama özelliğine de sahiptir.

LIDO ÜSTVERİ SETLERİ

LIDO Tanımlayıcı (zorunlu)
Obje/Çalışma türü (zorunlu)
Sınıflama
Başlık adı (mandatory)
Resimlemeler
Arşiv/Yerleşim
Durumu/Edisyonu
Obje tanımlama
Ölçüm
Olaylar
İlişkiler

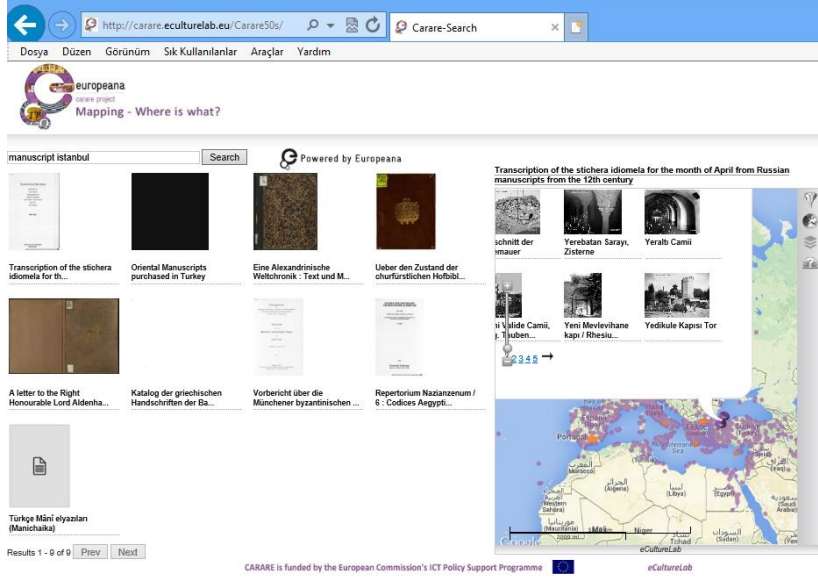
Olaylar
Olaylar tanımlayıcı
Olay türü
Olaydaki rol
Olay adı
Olay aktörü
Kültür
Olay tarihi
Periyod
Olay yeri
Olay yöntemi

ÖZGÜR KÜLCÜ

İlişkili çalışmalar
İdari Üstveri
Haklar
Kayıt (zorunlu)
Kaynak

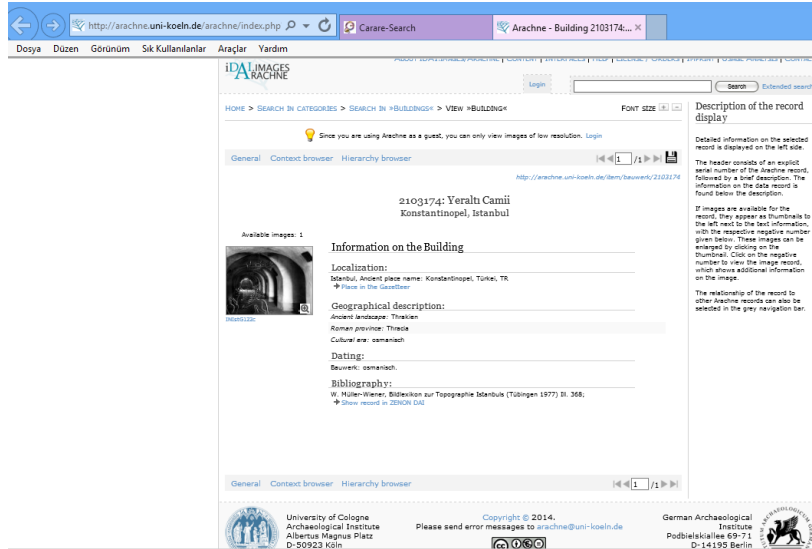
Materyaller/Teknikler
Sunulan şey
İlişkili olay
Olay tanımlama

Şekil 17: LIDO üstveri setleri

Şekil 18: CARARE LIDO'nun harita tabanlı tarama özelliği

CARARE ara yüzünde veri setleri Europeana Veri Modeline benzemektedir. CARARE ara yüzünde bina yerleşim bilgisi başlığı altında içeriğin mevcut ve tarihi yerleşim adları verilmektedir. Yine bu alanda ülke bilgileri ve kodlarına da erişilebilmektedir. Coğrafi tanımlama alanı antik yerleri açıklamalarıyla birlikte tanımlamaktadır. Zaman bilgisi periyodu bilgisi içermektedir. Bibliyografyada konuya ilişkin sağlanmış kaynaklara yer verilmektedir.

Şekil 19: Europeana Veri Modeli

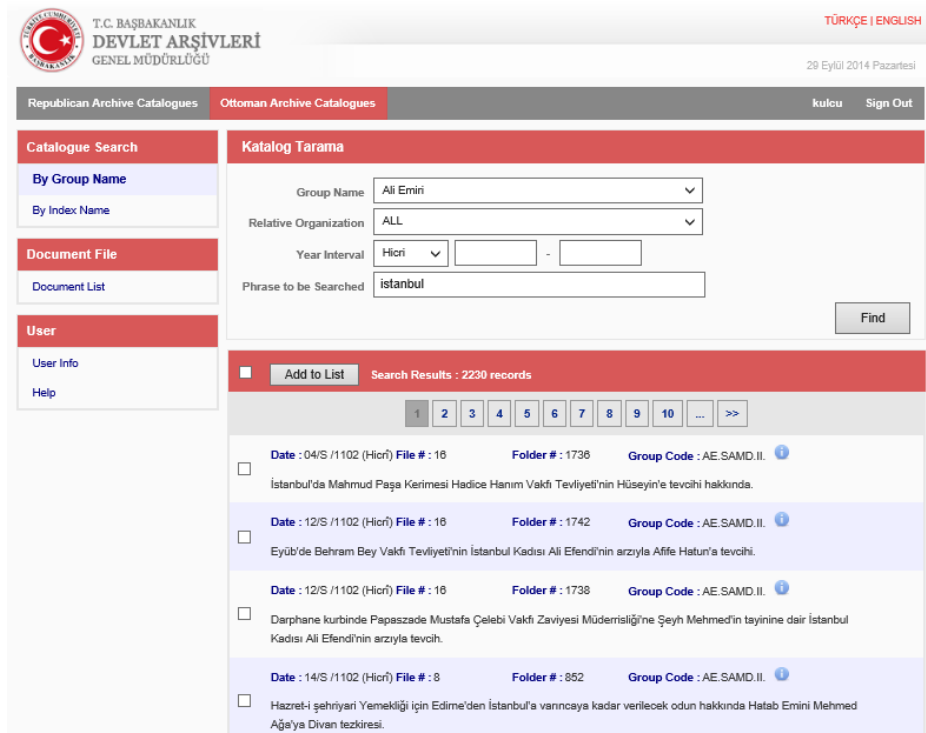
ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

8. Türkiye’de Kütüphanelerde, Arşivlerde Ve Müzelerde Kültür Kaynaklarının Üstveri Alanlarının Tanımlanması

Dünya üzerinde etki alanları göz önüne alınarak kütüphane, arşiv ve müzelerde yer alan kültür kaynaklarının elektronik ortamda tanımlanmasına dönük uygulamalar çalışma içerisinde ele alınmıştır. Bu bölümde benzer içeriklerin Türkiye’de elektronik ortamda nasıl tanımlandığı, kaynakların üstverilerinin hangi alanlardan oluştuğu örneklerle açıklanmaktadır. Bu çerçevede arşiv kaynaklarına örnekler Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü’nden, DAGM elektronik kataloglarından ve fermanlarla ilgili web sayfasından seçilmiştir. Bilgi içerikli kültür mirası kapsamında ikinci örnek grubu Kültür Bakanlığı yazmalar koleksiyonu oluşturmuştur. Üçüncü örnek grubunu oluşturan müze malzemeleri Anadolu Medeniyetleri Müzesi, “envanter.gov.tr”de yer alan içerik ve “Hatay Arkeoloji Müzesi envanterindeki kaynaklara ilişkin elektronik kayıtlardan seçilmiştir.

8.1. DAGM Osmanlı Arşivleri Kataloğu

Aşağıda DAGM Osmanlı Arşivleri kataloğunda tarama sonuçları ve bu çerçevede kayıt örneği yer almaktadır.

The screenshot displays the DAGM Ottoman Archive Catalogues search interface. The page header includes the logo of the Ministry of Culture and Tourism, the text "T.C. BAŞBAKANLIK DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ", and the date "29 Eylül 2014 Pazartesi". The search filters are set to "Ali Emiri" for Group Name, "ALL" for Relative Organization, "Hicri" for Year Interval, and "istanbul" for Phrase to be Searched. The search results show 2230 records, with a list of search results including Date, File #, Folder #, Group Code, and a brief description of the document.

Date	File #	Folder #	Group Code	Description
04/S /1102 (Hicri)	18	1738	AE.SAMD.II	İstanbul'da Mahmud Paşa Kerimesi Hadice Hanım Vakfı Tevliyeti'nin Hüseyin'e tevcihi hakkında.
12/S /1102 (Hicri)	18	1742	AE.SAMD.II	Eyüb'de Behram Bey Vakfı Tevliyeti'nin İstanbul Kadısı Ali Efendi'nin arzıyla Afife Hatun'a tevcihi.
12/S /1102 (Hicri)	18	1738	AE.SAMD.II	Darphane kurbinde Papazsade Mustafa Çelebi Vakfı Zaviyesi Müdürlüğü'ne Şeyh Mehmed'in tayinine dair İstanbul Kadısı Ali Efendi'nin arzıyla tevcih.
14/S /1102 (Hicri)	8	852	AE.SAMD.II	Hazret-i şehriyari Yemekliği için Edirne'den İstanbul'a varncaya kadar verilecek odun hakkında Hatab Emiri Mehmed Ağa'ya Divan tezkiresi.

Şekil 20: DAGM Osmanlı Arşivleri kataloğu

Yukarıda görüldüğü gibi Osmanlı Arşivleri içerisinde katalog taraması grup adı, ilişkili organizasyon, yıl, zaman aralığı ya da anahtar kelime üzerinden yapılabilmektedir. Tarama sonuçları listelenirken tarih, dosya numarası klasör numarası, grup kodu ve özet bilgilere yer verilmektedir. Web sayfası İngilizce ve Türkçe ara yüze sahiptir.

8.2. DAGM Cumhuriyet Arşivleri Kataloğu

The screenshot displays the search interface for the DAGM Cumhuriyet Arşivleri Kataloğu. The page header includes the logo of the T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü and the date 28 Eylül 2014 Pazartesi. The search filters are as follows:

- Group Name: ALL
- Relative Organization: ALL
- Year Interval: [] - []
- Phrase to be Searched: Ankara

The search results show 9265 records. The first few results are:

Document Title	Category
Anayasayı İhhal Davası: Ankara Ortı İdare Kumandanlığı tebliğleri, Adnan Menderes'in korugmaları ve İçişleri Bakanlığı tebliğlerinin yer aldığı gazete kopyaları.	
Anayasayı İhhal Davası: Bedüzzaman Said-i Nursi'nin Ankara'ya gelişini devlet ricaline bildiren mektubun fotokopisi.	
Anayasayı İhhal Davası: Milli Birlik Komitesi ve Ankara Kumandanlığı'ndan, 4 nolu Soruşturma Kurulu Başkanlığı'na sunulan evrak.	
Anayasayı İhhal Davası: İstanbul-Ankara olayları sanıklarından Hüseyin Köpçü'dür, Kamal İğdikli ve Kemal Yılmaz'ın intiz ve tahsiye evrakı.	
İstanbul-Ankara Olayları: 8 Nolu Soruşturma Kurulu'nun Mütalaanamesi, Yüksek Soruşturma Kurulu'nun Estaba Mucebeli Kararı ve Kısık Kararı ile sanık isim listeleri.	
İstanbul-Ankara Olayları: Ankara-Fakülte olaylarına ait hazırlık tahkikatında alınan ifade tutanakları.	

Şekil 21: DAGM Cumhuriyet Arşivi kataloğu

Yukarıda görüldüğü gibi Cumhuriyet Arşivleri tarama ara yüzü Osmanlı Arşivleri ara yüzü ile büyük benzerlik taşımaktadır. Taramalar grup adı, ilişkili organizasyon, zaman aralığı ve anahtar kelimelerle daraltılabilmektedir. Tarama sonuçları tarih, Numara, dosya, grup kodu, yerleşim numarası, özet bilgiden oluşmaktadır.

8.3. DAGM Özel Koleksiyonu

Aşağıda DAGM özel koleksiyonu kataloğunda tarama sonuçları ve bu çerçevede kayıt örneği yer almaktadır.

The screenshot displays the search interface for the DAGM Özel Koleksiyonu kataloğunda tarama sonuçları. The page header includes the logo of the T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü and the date 9 Eylül 2014 Salı. The search bar contains the keyword "sicil" and the search button "Ara". The search results show 20 records. The first few results are:

Başlık	Kategori
Osmanlı Dönemi Fontları	Araştırma Fontları
Sık Sorulan Sorular	Sık Sorulan Sorular
Osmanlı Arşivi Rehberi	Osmanlı Arşivi Rehberi
Genelgeler	Mevzuat
Yönetmelik	Mevzuat
Kanun	Mevzuat
3473 Sayılı Kanun	Mevzuat
Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik	Mevzuat
Standart Dosya Planı Genelgesi(2005/7)	Mevzuat
Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Tarihçesi	Tarihçe
Sicilye'nin Narda Konsolosluğu Tercümanlığı'na, Eci Gevez'i'nin müyn edilmesine ve tüm vergilerden muaf tutulmasına dair.	Ferman ve Beratlar
Sicilye'nin İstanbul Elçisi Tercümanlığı'na, Yusuf veledi-i Musa'nın müyn edilmesine ve her türlü vergiden muaf olmasına dair.	Ferman ve Beratlar
Sicilye'nin görevden alınan Alina Konsolosluğu Tercümanı Zaharyanos oğlu Vasilaki'nin verine, Eci Yarı veledi-i Lazeri Dernev'i'nin müyn edilmesine ve her türlü vergiden muaf olmasına dair.	Ferman ve Beratlar
Sicilye'nin İstanbul Elçisi'nin istedi üzerine Baş Tercüman'ın berditim verilmesine dair.	Ferman ve Beratlar

Şekil 22: DAGM özel koleksiyon kataloğu

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Yukarıda yer aldığı gibi DAGM özel koleksiyonunu oluşturan fermanlar ve tarihi belgelere sadece Türkçe ara yüze sahip bir uzantıdan erişilebilmektedir. İlgili içeriğe erişim kelime, başlık ve kategoriden oluşan sadece 3 alan üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Aşağıda özel koleksiyon taraması sonucu elde edilen içeriğe ilişkin örnek bir kayıt yer almaktadır.

Fermanlar Katalog Alanları

Cinsi	Fermân
Dönemi	II. Mehmed
Tarihi	h. 07.06.882 / m. 16.09.1477
Yazı Çeşidi	Fermân, divânî hat ile yazılmıştır. 10 satırdır.
Ebadı	14x41 cm.
Tuğrası ve Tezyînâtı	Tuğra, siyah mürekkeble çekilmiş olup, rıhlanmıştır. Yazıda, siyah mürekkeble kullanılmıştır.
Gördüğü İşlem	Sol alt köşede, fermânın yazıldığı yerin kaydı vardır.
Konusu	Gelibolu İskeleyi'ni tutan Yahya, Baki ve ortaklarından, Gelibolu Burgazı erenlerinin üç aylık mevâcibleri için, on bir bin dört yüz on altı akçe tahsil edilmesine dâir.
Fonu ve Tasnif No	BOA. A.NŞT, No: 1/1

Şekil 23: Fermanlar Katalog Alanları

Yukarıda görüldüğü gibi ferman ve beratların katalog bilgileri, Cinsi, Dönemi, Tarihi, Yazı Çeşidi, Ebadı, Tuğrası ve Tezyînâtı, Gördüğü İşlem, Konusu, Fonu Ve Tasnif Nosu'nda oluşmaktadır.

9. Türkiye'de El Yazması Koleksiyonlarının Tanımlanması

Aşağıda Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Türkiye Yazmaları sayfasında el yazmalarının tanımlama bilgileri görülmektedir.

The image shows the search interface of the T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Yazmaları website. The page features a navigation bar with links for 'İSTATİSTİKLER', 'ÜYELİK', 'TANITIM FİLMİ', 'İLETİŞİM', and 'Anasayfa'. Below the navigation bar is a search form with fields for 'Kullanıcı Adı', 'Şifre', and a 'Giriş Yap' button. There are also links for 'Şifrenizi/Kullanıcı Adınızı unuttuysanız tıklayınız...' and 'Üye olmak için tıklayınız...'. The main content area is titled 'Katalog Tarama' and contains a search form with various filters. The filters include 'Eser Adı', 'Yazar Adı', 'Koleksiyon', 'Bulunduğu Yer', 'Kağıt türü', 'Yazı Türü', 'Konu', 'Müstahş', 'İstisnâh Yarı', 'Telif Tarihi', 'İstisnâh Tarihi', 'Arşiv Numarası', 'Notlar', 'Diğer', 'Sıra', 'Yaprak', 'Dvd Numarası', and 'Dil'. The 'Dil' dropdown menu is open, showing options: 'Dil Alanı Doldürülmemiş', 'Almanca', 'Arapça', 'Arapça-Farsça', 'Arapça-Fransızca', 'Arapça-Türkçe', and 'Arapça-Tunguzca'. There are also checkboxes for 'Sadece tam sayfa görüntüleri alanları göster', 'Tarek işaretini önemseme', and 'Sayfada 10000 kayıt görüntüle'. A 'Tarama' button is located at the bottom right of the search form.

Şekil 24: Kültür ve Turizm Bakanlığına Türkiye Yazmaları tanımlama alanları

ÖZGÜR KÜLCÜ

Yukarıda görüldüğü gibi el yazmalarının katalog alanları aşağıdaki başlıklardan oluşmaktadır.

El Yazmaları Katalog Alanları	
Eser adı	Telif tarihi
Yazar adı	İstinsah tarihi
Koleksiyon	Arşiv numarası
Bulunduğu ter	Notlar
Kâğıt türü	Ölçü
Yazı türü	Satır
Konu	Yaprak
Müstensih	DVD numarası
İstinsah yeri	Dil

Şekil 25: El yazmalarının katalog alanları

El yazmaları katalog taraması yapıldığında Yazar adı, Eser adı, Arşiv numarası, Satır, Yaprak bilgileri gelmektedir. Tarama yapılan eserin ayrıntılarına girildiğinde Genel bilgileri, Özellikler, Notlar başlığı altında bilgilere erişilebilmektedir.

9.1. “Türkiye Envanteri” Üstveri Alanları

“Türkiye Envanteri” “http://envanter.gov.tr adresinden erişilen bir web sayfasına sahiptir. Bu web sayfası altında kültürel varlıklar, belgeler, bibliyografyalar, haritalar ve halk kültürü başlıkları altında kültür kaynaklarının dijital içeriğine erişmek mümkündür. İçerik coğrafi bilgi sistemleri ile desteklenmekte ve dijital içeriğin harita tabanlı gösterimi yapılmaktadır. Yine içerik gösteriminde Facebook, Tweeter gibi sosyal medya uygulamalarından yararlanılmakta, en çok görüntülenenler ile kaynakların arkeolojik çizimlerine yer verilmektedir. Aşağıda “Türkiye Envanteri” içerisinde bir örnek gösterim yer almaktadır.

Şekil 26: Türkiye Envanteri

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Tanım
FİNCAN. KULBU AĞIZDAN YÜKSELEN FORMDA. ÇARK YAPIMI, KIRMIZI AŞTARLI .
Boyut
AG.11.9*13.2cm,Y.6.2cm,KY.8.3cm

Ayrıntılı Bilgiler

Araştırma Tarihiçesi
1942 YILINDA R. OĞUZ ARIK TARAFINDAN BİR SEZONLUK KÜÇÜK ÇAPLI KAZI YAPILMIŞTIR. 1994 YILINDA S. OMURA TARAFINDAN TEKRAR ARAŞTIRILMIŞTIR.

İlgili Yayın
Akurgal, E., Anadolu Kültür Tarihi, TÜBİTAK, Ankara, 2005, s.131-133.
'Ank.R.O.', 'Bitik Kazısı ve Hatay Tetkikleri Hakkında Kısa Rapor', Belleten Cilt VIII-30, 1944, s. 341-372. French. D.H., Anatolia and the Aegean in the Third Millennium BC PhD Cambridge University (yayınlanmamış tez).
şek 30,46,48a,48b1,48b3,52, 1998, s.219. Orthmann, W., Die Keramik der Frühen Bronzezeit aus Inneranatolien, Verlag Gebr.Mann, Berlin, 1983.
Özğüç, T., 'Bitik Vazosu', AÜDTCFD, Cilt XVI, Sayı 1-2, 1958.s. 1-18.
Schachner, Ş.-A., "Ankara ve Yakın Çevresinin Anadolu Arkeolojisindeki Yeri", Ankara Dergisi, C. 2, Ankara, 1993, s.73-82

Buluntu
ÇANAK-ÇÖMLEKLER,KABARTMALI VAZO PARÇALARI, MÜHÜR,PİŞMİŞ TOPRAK FIGÜRİNLER ,MIZRAK UCU, FIBULA

Buluntu Depolama Yeri
ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ

Arşiv Türü
ESER ENVANTER DEFTERİ

Arşiv Yeri
ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİ ARŞİV ODASI DOLAP 4, ENVANTER DEFTERLERİ HAFRİYAT DEFTERLERİ BİTİK 51 NOLU DOSYA

Toplam Eser Sayısı
84

Hammadde
PİŞMİŞ TOPRAK

Buluntu Tipi
FİNCAN

Kazıda Bulunduğu Yer
PROFIL 1942

Müzedeki Bulunduğu Yer
C DEPOSU

Buluntu Kazı Numarası
Bt 90

Buluntu Türü
ÇANAK ÇÖMLEK

Harita

Çok İzlenenler

5338	GORDION BÜYÜK TÜRÜLÜS(MIDAS) MM
5005	BOTTER APARTMANI
4983	HACI BAYRAM VELİ CÂMİİ
4484	AYAZMA CÂMİİ
4362	AUGUSTUS TAPINAĞI
4137	SELİMİYE CÂMİİ
3736	SÜLEYMANİYE CÂMİİ
3341	ANKARA İSTASYONU BİZANS MEZARI
3315	FATİH CÂMİİ
3437	AYASOFYA
3219	ŞEHZADE KÜLLİYESİ CÂMİİ
3208	İSTANBUL KARA SURLARI, BLAKHERNA BÖLGESİ, KULE 14
3199	GALATA KULESİ
3138	BEŞTEPELER/BÜYÜK TÜRÜLÜS
3130	KESTANE, ÇINAR, AKASYA, MEŞE AĞAÇLARI

Şekil 27: Türkiye Envanteri

Yukarıda örnekle görüldüğü gibi Türkiye Envanteri kapsamında kataloglar ayrıntılı bilgiler içermektedir. Katalog yapısı Kültür Bakanlığı arkeolojik objeler tanımlama ilkeleri ile yakınlık göstermekle birlikte web ortamında içeriğin gösterimi ve web 2.0 uygulamalarının kullanımı siteyi güçlü kılmaktadır.

Arkeolojik Objelere İlişkin Katalog Alanlar

Temel Alanlar

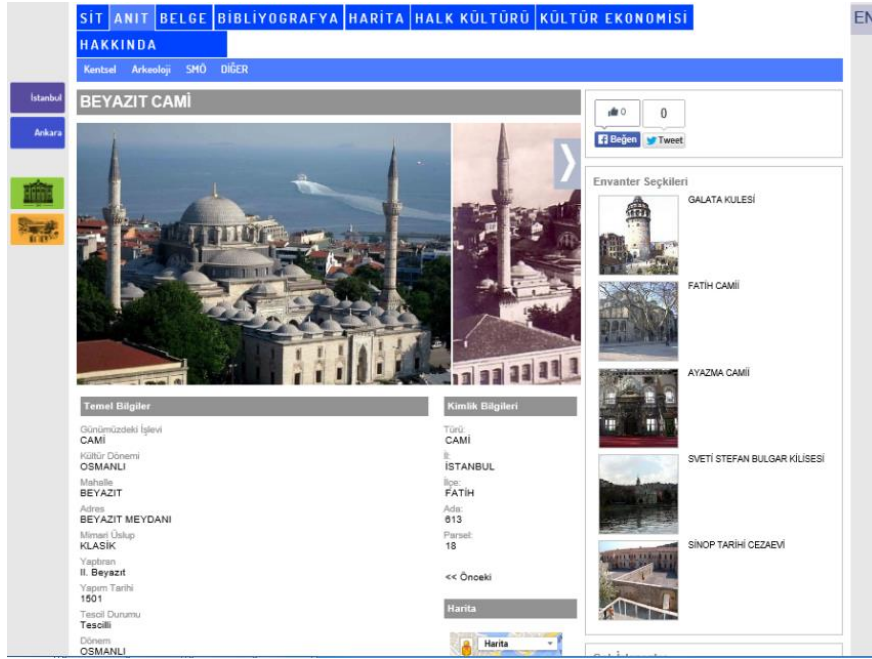
Köy
Kayıt kodu
Kayıt tarihi
Kayıt derecesi
Periyot
Tanımlama
Boyutlar
Özel Bilgi
İlişkili yayınlar
Buluntular
Depolama alanı
Arşiv türü
Arşiv yeri
Toplam parça
Hammadde
Buluntu tipi
Nerede bulunduğu
Müzedeki yeri
Kazı numarası

Tanımlama Bilgisi

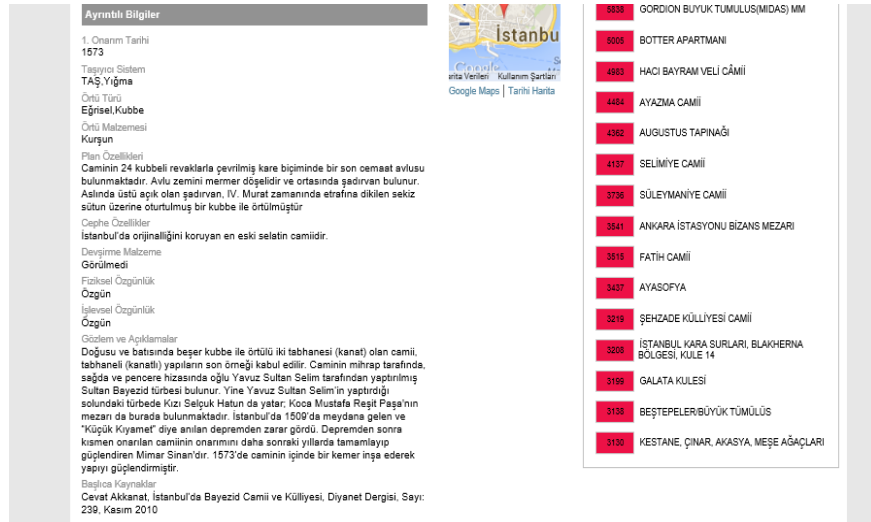
Tür
Şehir
İlçe
Modern adı
Müze envanter no
Kazı türü

Şekil 28: Arkeolojik Objelere İlişkin Katalog Alanlar

Aşağıdaki örnek Türkiye Envanteri'nde Beyazıt Camii'ne ait gösterimdir.

Şekil 29: Türkiye Envanteri'nde Beyazıt Camii'ne ait gösterim

Şekil 30: Beyazıt Camii'ne ait gösterim

Türkiye Envanterinde Anıtlar Katalog Alanları

Temel alanlar

Günümüzdeki işlevi
Kültür dönemi
Bölge
Adres
Mimari üslup
Yaptıran
Yapım tarihi
Dönemi
Tescil durumu
Tadilat tarihi

Tanımlama bilgisi

Tür
Şehir
ilçe
Ada
Parsel

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Taşıyıcı sistemler
Kapsadığı dönem
İnşaat malzemesi
Plan özellikleri
Cephe özellikleri
Devşirme malzeme
Fiziksel özgünlük
İşlevsel özgünlük
Gözlemler ve açıklamalar
Temel kaynaklar

Şekil 31: Türkiye Envanterinde Anıtlar Katalog Alanları

Yukarıda anıt örneğinde görüldüğü gibi içerik türüne göre tanımlama alanları değişmektedir. Yine içerik gösteriminde sosyal medya uygulamaları, konum bilgileri ve envanter antolojilerinden yararlanılmaktadır.

Aşağıda Türkiye Envanteri sitesinde belgeler başlığı altında sınıflandırılan arkeolojik anıta örnek bir içerik gösterimi verilmektedir.

Şekil 32: Türkiye Envanteri sitesinde arkeolojik anıta örnek bir içerik gösterimi

Türkiye Envanteri Belgeler Başlığında Üstveri Alanları	
Temel bilgiler	Tanımlama bilgisi
Yazar	
Makalenin bulunduğu yayın	Envanter antolojileri
Yayın tarihi	En çok görüntülenenler
Şehir	
Etiketler	

Şekil 33: Türkiye Envanteri Belgeler Başlığında Üstveri Alanları

Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi Türkiye Envanterinde belge başlığı altında birinci el, kültür mirası niteliğindeki arşiv belgeleri ya da nadir eserlerden çok arkeoloji ve tarih alanında makaleler yayımlanmaktadır. Tanımlama alanlarının son derece sınırlı olduğu bu alanın geliştirilmesi önemli görülmektedir.

9.2. Anadolu Medeniyetleri Müzesi Kaynak Tanımlama Katalog Alanları

Aşağıdaki örnek Anadolu Medeniyetleri Müzesinde altın sikke niteliğindeki bir malzemenin envanter tanımlama alanlarını göstermektedir.

Kaynak Envanter Kaydı	
Yer	
Kayıt durumu	
Kayıt tarihi	
Kayıt derecesi	
Periyot	İlçe
Tanımlama	Bulunduğu Yer
Boyutlar	
Kaynak hakkında özel bilgiler	
Depolama yeri	
Arşiv türü	
Toplam parça	Çıkarılma tarihi
Hammadde	Yayımlar
Bulunma türü	Şehir
Bulunduğu yer	
Müzedeki yeri	Arka yüz

Şekil 34: Altın sikke niteliğindeki bir malzemenin envanter tanımlama alanları

Anadolu Medeniyetleri Müzesi Anadolu ve yakın coğrafyanın arkeolojik objelerine ev sahipliği yapan en büyük müzelerden birisidir. 1997 yılında Avrupa’da yılın müzesi seçilmesine karşın müzenin internet ortamından erişilebilen bir kataloğu bulunmamaktadır. Anadolu Medeniyetleri Müzesi’nde kaynakların tanımlama alanları Kültür Bakanlığı tarafından 70’li yıllardan bu yana kullanılan kültür varlıklarına yönelik envanter sistemine dayanmaktadır. Sistem kaynaklar ve kaynaklar arasındaki ilişkiyi tanımlamaktan çok bürokratik nedenlerle kaynağın ortaya çıkarılması ve saklama koşullarını tanımlamaya yönelmektedir. Bu çerçevede uluslararası örneklerinde olduğu gibi elektronik ortamın özellikleri ve entegrasyona dönük standartlar çerçevesinde geliştirilmesi önemli görülmektedir.

Hatay Arkeoloji Müzesinde Katalog Tanımlama

Aşağıda Hatay Arkeoloji Müzesinde kaynakların üstveri tanımlanmasına yönelik örnek yer almaktadır.

**ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE
ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ;
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI**

HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ ENVANTER SAYFASI

HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİNE GERİ DÖN

Envanter No :

Kazı No :

Eser Adı :

Sınıf / Koleksiyonu :

Devri :

Dönemi :

Sonuçları Göster

Envanter No	Eser Adı	Sınıf / Koleksiyon	Buluntu Yeri	Devri	Dönemi
56	Çakıl Taşı Mozaik	Mozaik Koleksiyonu	Mersin , Tarsus	Roma	M.Ö. 1. Yy
139	Opus Sectile	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Antakya	Roma	
815	Sevinç Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 4. Yy
820	Avlanan Amazon	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 2. Yy
821	Meander Mozaik	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 4. Yy
825	Gece Alemi Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Antakya	Roma	M.S. 4. Yy
826	Lakedemonia Evrotas Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Antakya	Roma	M.S. 4. Yy
829	Gece Alemi Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Antakya	Roma	M.S. 4. Yy
831	Hokkabazlar Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Antakya	Roma	M.S. 4. Yy
835	Koç Başlan Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 5. Yy
840	Hermaphroditos Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 3. Yy
843	Genç Satyros Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 2. Yy
844	Lykurgos Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 3. Yy
845	Apollo Dafne Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 3. Yy
846	Psikheler Kayığı Mozaïği	Mozaik Koleksiyonu	Hatay , Harbiye	Roma	M.S. 3. Yy

Şekil 35: Hatay Arkeoloji Müzesi Envanter Sayfası

Hatay Arkeoloji Müzesi Envanteri

Envanter no					
Kazı no					
Kaynak no					
Sınıf / Koleksiyon					
Çağ					
Dönem					
Envanter no	Kaynak no	Sınıf	Kazı yeri	Çağ	Periyot

Şekil 36: Hatay Arkeoloji Müzesi Envanteri

Hatay Arkeoloji Müzesi Anadolu Medeniyetleri Müzesi gibi Kültür Bakanlığına bağlı bir müze olmasına karşın kataloglarına internetten erişmek mümkündür. Her ne kadar kaynakların üstveri tanımlama alanları sınırlı olsa da içeriğin erişilebilir olması önemli görülmektedir. Öte yandan kamu kurumu niteliğinde benzer içeriklere sahip iki müzede dahi kaynakların tanımlanmasına dönük standart bir formun kullanılmıyor oluşu dikkat çekicidir. Aynı konu başlıklarının her iki müze de farklı adlarla adlandırılıyor oluşu ise standartlaşma kapsamında ciddi sıkıntılara işaret etmektedir. Örneğin AMM'de ad/tür etiket alanı HAM'de kaynak adı olarak geçmektedir. Farklı kurumlardan gelen kültür mirası niteliğindeki içeriğin elektronik ortamda entegrasyonu ile ilgili en sıkıntılı konu etiket alanlarında standartlaşma olarak görülmektedir. Bu çerçevede konuya ilişkin çalışmaların yürütülmesi önemli görülmektedir.

Türkiye’de Müze Malzemelerinin Tanımlanmasına Yönelik Envanter Formu Örneği

Aşağıda Türkiye’de müze malzemelerinin envanter fişlerine yönelik örnek tanımlama alanları verilmektedir.

Müze Genel Materyal Kaydı													
Materyal							Değeri						
Müze envanter No	Kayıt No	Ad	Tür	Müzeye transfer yolu	Müzeye transfer tarihi	Tanımlama	Satın alma fiyatı	Beklenen fiyatı	Fotoğraf / harita	İndeks	Müzedeki yeri	Yayın yeri	Yorumlar

Şekil 37: Müze Genel Materyal Kaydı

Yukarıdaki şekilde görüldüğü gibi Kültür Bakanlığı Müze Envanter Fişi ile Anadolu Medeniyetleri müzesi müze malzemesi tanımlama fişi çok yakın alanlardan oluşmaktadır. AMM daha çok yer bilgilerine yer verilirken envanter fişinde fotoğraf ve yorum alanları yer almaktadır. Ancak genel olarak değerlendirildiğinde her iki katalog örneği de erişimden çok saklama ve bürokratik prosedürleri göz önüne almaktadır.

10. Uluslararası ve Ulusal Örneklerde Dijital Kültürel Mirasın Üstveri Setlerinin Karşılaştırmalı Değerlendirmesi

Ekte yer alan şekil uluslararası ve ulusal örneklerde kültürel mirasın tanımlanmasına dönük üstveri setlerinde etiket alanlarının karşılaştırmasına yer vermektedir. Bu çerçevede dünyada örnekler: Online Archive of California, The Electronic Cultural Atlas Initiative, Europeana (ESE, LIDO); Library of Congress Finding Aids’den oluşmaktadır. Türkiye’den örneklerde Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünü, Elyazmaları, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde yer alan dijital el yazması koleksiyonunu, Müze, Anadolu Medeniyetleri Müzesini, Arkeoloji Hatay Arkeoloji Müzesini, Kütük, Müze Materyalleri Kayıt Kütüğünü tanımlamaktadır. Benzer ya da aynı etiket alanlarını tespit edebilmek için etiketleme alanları farklı renklerle tanımlanmıştır. Uluslararası örneklerden LIDO’nun temel etiket alanları kullanılmıştır. LIDO’nun müzelik malzemeler ya da arkeolojik objelerle ilgili ayrıntılı şemaları ayrı bir çalışmanın konusu olabilir. Türkiye Envanteri ve AMM data setleri birbirlerine çok yakın olduğundan, tabloda Türkiye Envanteri’ne ayrı bir alan ayrılmamıştır. Tablo içerisinde çok yakın anlamlarda kullanılan ancak farklı adlarla verilen etiket alanları aynı renk kümesi içerisinde değerlendirilmiştir. Uluslararası örnekler genelde benzer terminolojiler kullandığından Türkiye örneklerinde ortak terminoloji geliştirme daha da ön plana çıkmıştır.

Üstveri oluştururken genel olarak ülkemizdeki örnekler içeriğin envanter kaydına odaklanmaktadır. Oysa Kaynak ve bu kaynağın süreçleri/ilişkileri de göz önüne alınmalıdır. Örneğin arşiv işlem nedeni, el yazması DVD no, kayıt koşulları, kayıt tarihi, kayıt derecesi, arşiv türü, özgün malzeme, nerede bulunduğu, kazı numara-

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ; SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

sı, müzedeki yeri transfer yolu, satın alma fiyatı, eserin değeri vb. Ülkemizde üstveri veri setlerinde uluslararası veri setlerinde olan devam eden etiket alanları yer almamaktadır. Bu üstveri alanları şunlardır: Müzelerde tanımlayıcı (identifier), arşivlerde başlık (title), müze, arşiv ve arkeolojik objelerde konu (subject); müze, arşiv ve arkeolojik objelerde tür (type); Müze ve arkeolojik objelerde format (format) ve katkıda bulunan (contributor), el yazmaları dışında telif koşulları.

Bir yönüyle veri setlerinde el yazmaları dışında dil ile ilgili seçenek olmaması anlaşılabilir. Ülkemizdeki örnekler kaynağın yerini tanımlamaya odaklanmaktadır. Oysa elektronik erişimde yer bilgisi ikinci planda, kaynağın özellikleri ve provenansı ön planda olmalıdır. Kaynakların yer ve obje tabanlı tanımlanmasından içerdiği bilgi ve bu bilginin mantıksal hiyerarşisi göz önüne alınarak üstveri alanları geliştirilmelidir. Örneklerimiz bürokratik prosedürler çerçevesinde işlemleri tanımlamakta geleneksel envanter tutma mantığı yerine bilgi erişim ve bilgi arama davranışları göz önüne alınmalıdır. Basılı kataloglama modelleri elektronik ortamın mantığıyla tam olarak örtüşmeyebilmektedir. Elektronik özellikleri ve olanaklarına yönelik yeni alanlar gerekebilmektedir.

Var olan koşullar çerçevesinde ülkemizde ilk olarak birlikte çalışabilirlik esasları çerçevesinde üstveri modelleri kullanılmalıdır. Elektronik ortamın doğasına uygun, farklı arşiv kaynaklarını tanımlayabilecek veri setleri oluşturulmalıdır. Üstveri modeli tüm kaynaklara uygun olmalı ancak altında kaynağın türü ve özelliklerine göre daha ayrıntılı üstveri tanımlamalarına olanak vermelidir. Dijital ortamda içeriğin kaynağı (taşıyıcı medya) ikinci plandadır, içerik ön plandadır. Dijital içeriğin kaynağından bağımsız olarak da bir anlamı vardır ve içeriğe zaman ve mekân gibi yeni boyutların eklenmesi mümkündür. Kaynakların en genel üstveri alanları standart olmalıdır; ancak belge, kitap ya da objelere özel alt tanımlama alanları da geliştirilebilmelidir. Genel üstveri alanları evrensel yapılarla birlikte çalışabilmelidir. İçeriğin harmanlanmasında ve dijital arşiv geliştirmede Europeana, ECAI gibi platformların geliştirdiği sistemlerden yararlanılmalıdır. Veri setlerinin kullanımı genişletmeye ve daraltmaya elverişli esnek yapıda olmalıdır. Bu çerçevede aşağıda öneri olarak sunulan üstveri setinin kullanımına dönük koşullar araştırılmalıdır.

Türkiye’de Kültür Kaynakları İçin Örnek Bir Üstveri Seti

Tanımlayıcı - Identifier	İlişkiler - Relations
Başlık - Title	Telif Koşulları - Copyright
Üretici - Creator	Kapsam - Coverage
Tarih (ler) - Date(s)	Provenans - Provenance
Tanımlama - Description	Coğrafi Kapsam Koordinatlar / Geographical Coverage
Dil - Language	Sağlayıcı - Provider
Konu - Subject	Veri Sağlayan - Data Provider
Tür - Type	Kapsam Etiketi - Concept Label
Yayın / Kazı Publication / Excavation	İdari ve teknik üstveri bilgileri - Administrative and technical üstveri
Format/Fiziksel Tanımlama - Format/Physical Description	

Şekil 38: Türkiye’de Kültür Kaynakları İçin Örnek Bir Üstveri Seti

Sonuç

Son söz olarak Őu noktalara dikkat çekilebilir:

- Her bir yerel kültür kaynağı Dünya Kültür Mirasının bir parçası olarak görülmelidir.
- Bütünleşik platformlar hala yerel, bölgesel ve sınırlı içeriktedir. Tüm kültürel varlıklarımıza etkin erişim için geniş ve özel kapsamda üstveri alanlarının geliŐtirilmesine daha fazla çaba harcanması gerekmektedir.
- ICA, ARMA, BM-UNESCO gibi oluŐumlar ile ulusal düzeyde kurumlar kadar Kalkınma Bakanlığı, DAGM, İdareyi Geliştirme Başkanlığı ve Dernekler konuya ilişkin çabalarını artırmalıdır.
- Milli Dijital Arşiv Platformumuz oluŐturulmalı, kurumlar bu platformla içeriklerini paylaŐma konusunda cesaretlendirilmelidir.
- Dijital ortamda kültürel varlıklarımıza erişime dönük kendi yerel/evrensel arama motorlarının oluşturulması gerekmektedir.

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE
ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ;
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

Kaynakça

- The Batanes Islands Cultural Atlas. (2016). 07 Mart 2016 tarihinde <http://ecai.org/BatanesAtlas/> adresinden erişildi.
- Buckland, M. (2006). Description and Search: Üstveri as Infrastructure. *Brazilian Journal of Information Science*. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://www2.marilia.unesp.br/revistas/index.php/bjis/article/view/26/47> adresinden erişildi.
- Buckland, M. (2008a). The Educational Role of the Library in a Digital Environment: Part I: Library Reference Resources when Digital. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://üstveri.berkeley.edu/SALT108.ppt>; Part II: Part II: Design for Learning. <http://üstveri.berkeley.edu/SALT208.ppt> adresinden erişildi.
- Buckland, M. (2008b). Library reference service in a digital environment. *Library and Information Science Research* 30 (2), 81-85. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://people.ischool.berkeley.edu/~buckland/libref.pdf> adresinden erişildi.
- Buckland, M., Chen, A., Chen, H-M., Kim, Y., Lam, B., Larson, R., Norgard, B., and Purat, P. (1999). Mapping Entry Vocabulary to Unfamiliar Üstveri Vocabularies. *D-Lib Magazine* 5 (1). 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://www.dlib.org/dlib/january99/buckland/01buckland.html> adresinden erişildi.
- Buckland, M., Chen, C., Gey, F.C., Larson, R. R., Mostern, R. and Petras, V. (2007). Geographic Search: Catalogs, Gazetteers, and Maps”. *College & Research Libraries* 68 (5), 376-387. 09 Ağustos 2014 tarihinde <http://crl.acrl.org/content/68/5/376.full.pdf+html> adresinden erişildi.
- Buckland, M., Chen, A., Gey, F.C., and Larson, R. R. (1999). Search Across Different Media: Numeric Data Sets and Text Files. *Information Technology and Libraries* 25 (4) (Dec 2006): 181-189. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://ejournals.bc.edu/ojs/index.php/ital/article/view/3352/2963> adresinden erişildi.
- Buckland, M. and Shaw, R. (2008). 4W vocabulary mapping across diverse reference genres. *Culture and Identity: Proceedings of the Tenth International ISKO Conference (İçinde 5-8 August 2008 Montréal, Canada*. Ed. by C. Arsenault and J. T. Tennis. Würzburg, Germany: Ergon Verlag, 151-156. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://people.ischool.berkeley.edu/~buckland/ISKO08.pdf> adresinden erişildi.
- Buckland, M. and Lancaster, L. R. (2004). Combining time, place, and topic: The Electronic Cultural Atlas Initiative. *D-Lib Magazine* 10 (5). 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://www.dlib.org/dlib/may04/buckland/05buckland.html> adresinden erişildi.
- Buckland, M. and Lancaster, L. R. (2006). Advances in discovery: The Electronic Cultural Atlas Initiative experience. *First Monday*. (August 2006). 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://www.firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/1388> adresinden erişildi.

- The ECAI Iraq Cultural Atlas. (2003). ECAI Iraq. 24 Haziran 2003 tarihinde <http://ecai.org/iraq/> adresinden erişildi
- The ECAI Silk Road Atlas. (2002). 11 Eylül 2016 tarihinde <http://ecai.org/silkroad/> adresinden erişildi.
- The ECAI Cultural Atlas Browser. (2016). 23 Temmuz 2016 tarihinde <http://ecai.org/culturalatlasportal/> adresinden erişildi.
- The Electronic Cultural Atlas Initiative, ECAI. (2016). 17 Eylül 2016 tarihinde <http://ecai.org> adresinden erişildi.
- Europeana. (2014). Europeana Think Culture. 14 Eylül 2014 tarihinde <http://www.europeana.eu/> adresinden erişildi.
- Gey, F. C., Buckland, M., Chen, A. and Larson, R. (2001). Entry Vocabulary - a Technology to Enhance Digital Search. In Proceedings of the First International Conference on Human Language Technology, San Diego, USA. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://üstveri.sims.berkeley.edu/papers/hlt01-final.pdf> adresinden erişildi.
- Hill, L. L. (2006). *Georeferencing : the geographic associations of information*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- IMLS. (2006). *Bringing lives to light: biography in context*. 30 Temmuz 2006 tarihinde <http://ecai.org/imls2006> adresinden erişildi.
- Larson, R., Gey, F., Chen, A. and Buckland, M. (2002). Mappings for Multilingual Digital Libraries. In: *Proceedings of the 2nd annual Joint ACM/IEEE Conference on Digital Libraries. Portland, Oregon, USA, July 14-18, 2002*. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://üstveri.sims.berkeley.edu/papers/p64-larson.pdf> adresinden erişildi.
- Larson, R. R., and Frontiera, P. (2004). *Spatial Ranking Methods for Geographical Information Retrieval (GIR) in Digital Libraries*. the European Collaborative Digital Library Conference (sunum). 17 Ağustos 2014 tarihinde http://cheshire.berkeley.edu/ECDL2004_preprint.pdf adresinden erişildi.
- National Endowment for The Humanities and IMLS. (2007). *Context and Relationships: Ireland and Irish Studies*. 11 Şubat 2007 tarihinde <http://ecai.org/neh2007/> adresinden erişildi.
- Petras, V. (2006). *Translating Dialects in Search: Mapping between Specialized Languages of Discourse and Documentary Languages*. PhD dissertation, University of California, Berkeley. 17 Ağustos 2014 tarihinde <http://people.ischool.berkeley.edu/~vivienp/diss/vpetras-dissertation2006-official.pdf> adresinden erişildi.
- Petras, V., Larson, R. R., and Buckland, M. (2006). Time Period Directories: A Üstveri Infrastructure for placing Events in Temporal and Geographic Context. In *Opening Information Horizons; 6th ACM/IEEE-CS Joint Conference on Digital Libraries 2006*. New York: Association for Computing Machinery, 2006. 151-160. 17

ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE
ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ;
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI

- Ağustos 2014 tarihinde <http://üstveri.sims.berkeley.edu/tpdJCDL06.pdf> adresinden erişildi.
- Religious Atlas of China and Himalaya, (2016). 20 Haziran 2016 tarihinde <http://ecai.org/chinareligion/> adresinden erişildi.
- Shaw, R. (2008). Event gazetteers for navigating humanities resources, in Proceeding of the 2nd PhD workshop on Information and knowledge management (Napa Valley, California, USA: ACM), 89-92. 17 Ağustos 2014 tarihinde <http://people.ischool.berkeley.edu/~ryanshaw/wordpress/files/p89-shaw.pdf> adresinden erişildi.
- IMLS. (2004). *Support for the Learner: What, Where, When, and Who*. 5 Mart 2004 tarihinde <http://ecai.org/imls2004> adresinden erişildi.
- Susania Seals. (2002). The near east in late antiquity the sasanian empire. 26 Nisan 2002 tarihinde <http://ecai.org/sasanianweb/> adresinden erişildi.
- Text Encoding Initiative Consortium. Personography Task Force. (2006). Report on XML Mark-up of Biographical and Prosopographical Data. 17 Ağustos 2014 tarihinde <http://www.tei-c.org/Activities/Workgroups/PERS/persw02.xml> adresinden erişildi.
- TimeMAPS. The Maps of Time. Real Communities-Virtual Worlds-Experimented Pasts. (2106). 23 Ekim 2016 tarihinde <http://www.timemap.net/> adresinden erişildi.
- Yılmaz, B; Külcü, Ö, Ünal, Y., Çakmak, T. (2013). Distance education on digitization: evaluation of an application in Turkey. *Aslib Proceedings*, 65 (4), 336-357.
- Zerneke, Jeanette. (2001). *ECAI Sasanian ePublication*. 17 Ağustos 2014 tarihinde <http://ecai.org/sasanianweb/> adresinden erişildi.
- Zerneke, Jeanette. (2004). Featured Collection: ECAI Iraq. *D-Lib Magazine* 10 (5). 17 Ağustos 2014 tarihinde <http://www.dlib.org/dlib/may04/05featured-collection.html> adresinden erişildi.
- Zerneke, J. L., Buckland, M. and Carl, K. (2006). Temporally Dynamic Maps: The Electronic Cultural Atlas Initiative Experience. *Human IT* 8 (3), 83-94. 12 Ağustos 2014 tarihinde <http://etjanst.hb.se/bhs/ith/3-8/jzmbkc.pdf> adresinden erişildi.

ÖZGÜR KÜLCÜ

EK

Uluslararası ve Ulusal Örneklerde Kullanılan Üstveri Tanımlama Setleri

Uluslararası Örnekler					Ulusal Örnekler				
OAC	ECAI	ESE	LIDO	LC	Arşiv	Elyazması	Müze	Arkeoloji	Kütük
Tanımlayıcı		Tanımlayıcı	LIDO Tanımlayıcı Sınıflama	ID no	Sınıflama no	Arşiv no DVD No	Kazı no	Envanter no Kazı no Kaynak no, Sınıf / Koleksiyon	Müze envanter no Belge no
Başlık	Başlık	Başlık	Başlık Ad	Başlık		Başlık			Ad
Üretici	Üretici-Kişi-Ad Üretici-Personel-İş Üretici-Ortak Ad Üretici-Ortak Ad - Adres	Üretici		Üretici		Yazar			
Tarih	Tarih	Tarih		Başlangıç ve işlem tarihi	Tarih Dönem		Tarih dönem Kazı tarihi	Dönem periyot	Müzeye transfer tarihi
Tanımlama		Tanımlama	Objektif Tanımlama		Tanımlama Kayıt Türü		Tanımlama		Tanımlama
Dil	Dil	Dil		Dil		Dil			
Konu (Ad) (Başlık) (Place) (Topic, Function, or Occupation)		Konu				Konu			
Tür Genre	T-Specific	Tür Objektif	Objektif/İş Tür Kayıt				Arşiv Tür		Tür
Format/fiziksel Tanımlama	Format	Format	Ölçü	Genişlik	Boyut	Boyut Sıra sayfa	Boyut Ham malzeme Erişim aracı Ön ve arka yüz Toplam		Foto , harita, indeks

**ELEKTRONİK ORTAMDA BELGELERİN UZUN SÜRE KORUNMASI, GÜVENLİĞİ VE
ERİŞİM ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASINDA ÜSTVERİ ELEMANLARININ ÖNEMİ;
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ARAYIŞLARI**

					parça				
İlişkili koleksiyon proje	İlişki Tür İlişki tanımlayıcı	İlişki	İlişkili çalışmaları		İlişki yayın				
Kurumsal yerleşim	Kaynak	Kaynak sağlayıcı Sağlayıcı ülke	Kaynak yerleşim alanı	Yerleşim	Depo	Koleksiyon yerleşimi	Müzede ki yeri Depolama alanı Nerede Bulunduğu yer Köy, bölge, il	Kazı yeri	Müzede ki yeri
İştirak		İştirak							
Telif Statüsü	Haklar	Haklar	Haklar		Telif tarihi				
Telif durumu									
Telif tarihi									
Telif sahibi	Yayıncı-Adres	Yayıncı		Erişim aracı linki LCCN Link	Yayımlar			Yayın yeri	
			Olaylar	Özet	Notlar			Yorumlar	
	Ekip S.domain	Veri sağlayan							
			Yazıt		Yazı türü	Yazı türü			
Yapısal üstveri				İdari üstveri					
Teknik üstveri		Kullanıcı etiketi	Durum/sürüm						
	Kapsam-x-min	Kapsam							
	Kapsam-x-max								
	Kapsam-y-min								
	Kapsam-y-max								
	Kapsam-t-early								
	Kapsam-t-late								
	Kapsam-Yer adı								
	Kapsam-Period Ad								
					Kayı durumu kayıt derecesi			Müze transfer yolu	
					İşlem nedeni	Özel bilgi		Satın alma fiyatı	
								Beklenen fiyat	